

VINERI • 16 APRILIE 2010 • ANUL LX NR. 16

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

www.foaia.hu / foaia@foaia.hu

La dreapta-mrejur?
Ungaria și-a ales un nou Parlament
Singurul candidat român a câștigat prima rundă

CALENDAR ORTODOX

19 aprilie, luni – Cuv. Ioan Paleolavritul.
20 aprilie, marți – †) Sf. Teotim, Ep. Tomisului; Cuv. Teodor Trihina; Sf. Ap. Zaheu.
21 aprilie, miercuri – Sf. Sfințit Mc. Ianuarie; Sf. Mc. Alexandra, împărăteasa; Sf. Mc. Filipia.
22 aprilie, joi – Sf. Teodor Sicheotul, Ep. Anastasiopolei.
23 aprilie, vineri – †) Sf. M. Mc. Gheorghe, Purtătorul de biruință; Sf. Mc. Valerie.
24 aprilie, sâmbătă – †) Sf. Ier. Mărt.: Ilie Iorest și Sava, Mitr. Transilvaniei; Sf. Ier. Iosif Mărt. din Maramureș; Sf. Mc. Pasicrat și Valentin din Durostorum.
25 aprilie, duminică – Sf. Ap. și Ev. Marcu; †) Cuv. Vasile de la Poiana Mărului. Duminica a IV-a după Paști (a Slăbănogului de la Vitezda).

Foaia a scris...

Acum 50 de ani

„Vestea că la postul de radio Petőfi vor putea fi auzite cântecele românești cântate de cântăreții noștri amatori, s-a răspândit cu iuteala fulgerului. Totuși conducătorii comunei Micherechi au găsit de cuviință să se bată și toba în ziua aceea, și au pus în funcțiune și difuzoarele. Nu-i de mirare deci că întreg satul aștepta cu nerăbdare evenimentul... La unele locuințe cu radio s-au adunat câte 20-30 de curioși. La altele și mai mulți. La casa tovarășului Ioan Medve s-au adunat aproape 40 de persoane. Motivul e ușor de înțeles. Printre cei care au cântat se afla și fiica gazdei, Iulia, elevă la școala din Jula”. (Ascultând radioul la Micherechi: Aici postul de radio Petőfi! Transmitem cântece populare românești! Foaia Noastră nr. 8, 15 aprilie 1960, pag. 7)

Acum 40 de ani

„Când în acest an jubiliar, cu ocazia celei de-a 25-a aniversări a eliberării patriei noastre depunem flori de recunoștință și de pietate pe monumentele acelor eroi, care și-au jertfit viața pentru eliberarea țării noastre, nu putem să uităm nici pe aceia care și-au jertfit-o pentru popor, pentru noi în cursul ultimului sfert de veac trecut de la eliberare. Printre aceștia se numără și Petru Lakatos, fost muncitor agricol din Otlaca Pustă care după eliberare a ocupat mai multe funcții obștești și de partid, iar la 30 octombrie 1956 și-a jertfit viața în luptele pentru apărarea sediului central al Partidului la Budapesta, luptând împotriva contrarevoluționarilor ca profesor al școlii de partid”. (În amintirea unui erou din Otlaca Pustă, autor: -k-, Foaia Noastră nr. 8, 15 aprilie 1970, pag. 3)

Acum 10 ani

„În toamna anului trecut, profesori și studenți au făcut cunoștință cu istoria poporului român. În acele două zile (atunci a fost consacrat acestui curs intensiv un sfârșit de săptămână) am recuperat tot ceea ce până atunci nu știam despre trecutul celui din care și noi facem parte. (În paranteză să fie spus: destul de mult am avut de recuperat, fiindcă la școală nu prea am învățat despre aceste lucruri.) A doua rundă a acestui curs s-a bazat pe istoria științei române. Au fost invitați să țină prelegeri profesorul Cornel Munteanu de la Baia Mare, profesorul Mihai Cozma de la Seghedin și cosmonautul român Dumitru Prunariu”. (Sărbătoarea științei românești la Jula, 15 aprilie 2000, Pe aripile spiritului creator, autor: Eva Iova, Foaia românească nr. 16, 21 aprilie 2000, pag. 1)

Otlaca-Pustă

Concurs de povești
„Mihai Purdi”

Duminică, 18 aprilie, la Otlaca-Pustă va avea loc concursul de povești organizat în memoria povestitorului Mihai Purdi, la care s-au înscris în jur de 50 de copii de la școli unde se învață românește în Ungaria, precum și copii din România. Manifestarea organizată de Asociația Culturală Română „Mihai Purdi” din Otlaca-Pustă va avea loc la Casa de Cultură din localitatea bichișeană, cu începere la ora 10.00.

București

Proiecte la DRP

Departamentul pentru Românii de Pretutindeni a lansat noua sesiune de finanțare pentru proiectele românilor de pretutindeni și a organizațiilor reprezentative ale acestora. Procedura de finanțare s-a modificat. Toate informațiile pot fi găsite pe www.drp.gov.ro, iar termenul limită de depunere a proiectelor este 1 mai 2010. R.P.

Budapesta

Slujbe
catolice

Episcopia Romano-Catolică de Iași a prezentat recent, pe baza informațiilor primite până în ziua de 8 aprilie 2010, de la preoții originari din Dieceza de Iași aflați în pastorație în străinătate, o sinteză cu programul Liturgiilor celebrate în limba română în afara granițelor României, în principalele localități în care sunt prezenți români din Dieceza de Iași, transmite Romanian Global News, care citează eparhia română. Astfel, la Budapesta, Sfânta Liturgie se celebrează în fiecare duminică (cu excepția lunii august), la ora 10.00, la Parohia Sf. Ana (Felsővízvárosi, Szent Anna Plébánia), din piața Batthyány nr. 7. Slujbele sunt săvârșite de pr. Felix Măriuț. E.I.

Concurs de eseuri Mihai Eminescu

Departamentul pentru Românii de Pretutindeni organizează, în perioada 15 aprilie-15 mai 2010, concursul de eseuri pe tema operei lui Mihai Eminescu „Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie”.

Concursul se adresează elevilor români din Republica Moldova, Serbia, Ucraina, Ungaria și Bulgaria, iar câștigătorii vor primi o invitație gratuită la tabăra de creație „Ipotești, file din poveste”, care se va desfășu-

ra în incinta Memorialului Ipotești, Centrul Național de Studii „Mihai Eminescu”, din Ipotești, județul Botoșani, în perioada 14-21 iunie 2010. Detalii pe pagina de internet a DRP: www.drp.gov.ro. A.B.

Poza săptămânii

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Ungaria și-a ales un nou Parlament Singurul candidat român a câștigat prima rundă

Opoziția de dreapta Fidesz-KDNP a obținut duminică, 11 aprilie, o victorie zdrobitoare în primul tur al alegerilor legislative din Ungaria și extrema dreaptă la rândul ei un succes istoric pentru a intra în parlament, potrivit rezultatelor asupra a 99 la sută din sufragiile numărate publicate de Biroul Național Electoral (OVI). Primul tur al alegerilor parlamentare din Ungaria a fost câștigat, cu o largă majoritate, de alianța Fidesz-KDNP, care a obținut 52,7 % din voturile exprimate pe listele de partid. Partidul Socialist Ungar (MSZP) a înregistrat un procent de 19,3 %. Jobbik 16,7 %, iar noul partid ecologist LMP (Politica Poate Fi Diferită) 7,5%. Forumul Democrat Maghiar (MDF) și Mișcarea Civică au rămas în afara Parlamentului. Soarta alegerilor a fost decisă deja, în 119 circumscripții uninominale, din cele 176, victoria fiind obținută, peste tot, de către candidații alianței Fidesz-KDNP. Peste două săptămâni, pe 25 aprilie, în 57 de circumscripții se organizează și turul doi al alegerilor.

Ungaria a ales

Președintele Fidesz, Orbán Viktor, le-a transmis susținătorilor săi că ungurii au votat pentru viitorul Ungariei și că au pus capăt unei perioade de eșecuri. „Stau în fața celei mai mari chemări din viața mea”, le-a spus Orbán, nominalizat de partidul Fidesz ca premier, susținătorilor care s-au adunat duminică seara în centrul Budapestei. Orbán a precizat că rezultatul alegerilor, pe care l-a calificat drept „istoric” și suficient pentru formarea Guvernului, nu reprezintă o victorie pentru Fidesz, ci pentru toți cetățenii ungari. Potrivit acestuia, cetățenii vor locuri de muncă, ordine și securitate.

Cum au votat românii din Ungaria?

La prima rundă a scrutinului au participat 64,37% din totalul alegătorilor. Participarea la scrutin în județele de est și sud-est a țării a fost mai scăzută decât în

alte părți. În prima rundă a alegerilor parlamentare a câștigat net singurul candidat român, Gheorghe Șimonca (Fidesz-KDNP), dar nu a adunat majoritatea absolută a voturilor, astfel, peste două săptămâni, alegătorii circumscripției electorale nr. 7, careia îi aparține și Bătația și Otlaca-Pustă vor trebui să se prezinte din nou în fața urnelor pentru desemnarea deputatului lor în

Parlamentul din Budapesta.

Asemănător rezultatelor pe țară, în comunele românești au primit cele mai multe voturi candidații de centru-dreapta. În județul Bihor au obținut mandat din prima rundă toți candidații partidului Fidesz-KDNP. Astfel, deputatul parlamentar al comunelor românești Apateu, Bedeu, Pocei și Săcal este dr. Vitányi István (54,48%), la Leta Mare a primit majoritatea absolută Márton Attila (57,31%).

Au reușit să aleagă deputat din prima rundă atât locuitorii orașelor Bichiș și Bichișciaba, cât și cei din Aletea, Chitighaz, Crăstor, Jula, Leucușhaz, Micherechi și Șercad. Pe aceștia din urmă îi va reprezenta în parlament candidatul Fidesz-KDNP, dr. Kovács József (58,61%). Directorul Spitalului Județean Bichiș îi va lua locul primăritei Julei, dr. Perjési Klára (26,33%), candidat MSZP. În circumscripția electorală a acestor localități cu o populație românească considerabilă, candidatul partidului de extrema dreapta, Jobbik, dr. Pomuczne Nagy Ildikó Anna a totalizat 15,06% din voturi. În tabelul de mai jos am adunat voturile obținute în două secții de votare din Jula, precum și la Chitighaz și Micherechi. La Chitighaz, candidatul Jobbik a fost susținut mult peste proporția circumscripției electorale (22%), până când același candidat de extremă-dreapta la Micherechi a primit relativ puține voturi (6,4%).

(Continuare în pag. a 4-a)

Candidat/ localitatea/ secția de votare/ numărul voturilor	Jula, Grădinița Românească	Jula, Liceul Românesc	Chitighaz	Micherechi
Dr. Kovács József	406	296	863	491
Dr. Perjési Klára	244	193	424	360
Dr. Pomuczne Nagy Ildikó Anna	101	73	378	59

www.valasztas.hu

EDITORIAL

La dreapta-mprejur!

Duminică noaptea, Ungaria a intrat într-o eră nouă. Unii, mai optimiști, chiar cred că acum s-a făcut schimbarea de sistem. Noi nu am fi atât de încrezători. În timp ce sentimentele de euforie i-au orbit și pe cei mai deștepti concetățeni, crezând că acum chiar au reușit să schimbe ceva, puțini își dau seama că și de această dată suntem trași pe sfoară, suntem manipulați de puterile politice care se joacă cu sentimentele oamenilor simpli, promițându-le bunăstarea și raiul pe pământ, în timp ce nici măcar un singur partid care a pornit în cursa pentru Parlament nu a reușit să-și întocmească un program clar și categoric pentru rezolvarea principalelor probleme (economice și sociale). Campania electorală care mai ține câteva zile, până la al doilea tur al alegerilor din 25 aprilie, este plină de ură, de dușmănie. Liderul partidului câștigător Fidesz a strigat în noaptea alegerilor: „Noi toți am câștigat!” Noi credem invers: că toți am pierdut. Am pierdut comportamentul civilizat, discursurile politicoase, dezbaterile cu argumente pro și contra.

Personal nu mă prea liniștește că, se pare, după 20 de ani, viața politică din Ungaria a scăpat de vechii comuniști, reușind să facă și o schimbare de generație. Până și Partidul Socialist și-a scos bătrânii din cursă (sau, oricum, i-a scos de pe afișe și probabil i-a lăsat să aștepte în culise), iar celelalte două partide noi, Jobbik și LMP, care acum au intrat pentru prima dată în Parlamentul din Budapesta, au media de vârstă între 35 și 45 de ani. Fidesz-ul a obținut un succes zdrobitor, nu atât din propriile puteri, ci din cauza miilor de greșeli pe care le-au făcut socialiștii și liberalii în ultimii opt ani (aceștia din urmă nici măcar nu au mai intrat acum în parlament) și din cauza extremei drepte, Jobbik, care a împins Fidesz-ul mai spre mijloc, astfel acesta a câștigat până și voturile minorităților. Cu siguranță nu doar românii, ci și slovacii, nemții, croații, dar și țigani au votat în majoritate cu Fidesz. Ar fi promis Fidesz-ul ceva pentru minorități? Nu, nici măcar. În programul de campanie al partidului de dreapta, precum nici la celelalte partide, nici urmă de rezolvarea problemelor minorităților. Peste câteva zile vom ști dacă Fidesz-ul va reuși să obțină, la al doilea tur de scrutin, majoritatea de 2/3 din Parlament. Dacă da (și pentru asta sunt șanse reale), suntem curioși cum va mai putea fi ocolită vechea problemă a reprezentării în Parlament a minorităților. După douăzeci și ceva de ani, se va ivi șansa de a respecta Constituția, care asigură dreptul celor 13 minorități naționale și etnice de reprezentare parlamentară.

Se zvonește că noul guvern condus de Fidesz se va atinge cu siguranță de sistemul de autoguvernări minoritare. Și va greși dacă nu o va face, pentru că în cei peste 15 ani de existență acesta a demonstrat clar că nu este bun pentru minorități. Nici pentru cele mai numeroase, cum sunt țigani, dar nici pentru cele mici. Marea problemă a etnobusiness-ului, de care românii se plâng – în zadar – de peste zece ani, este prezentă la toate minoritățile, dar în mai mică proporție. Acest fenomen poate deveni foarte incomod pentru Ungaria, atunci când, peste nouă luni, de la 1 ianuarie 2011, va prelua președinția UE. În cele șase luni cât Budapesta va deține președinția UE una dintre priorități va fi sensibilizarea europenilor asupra problemei minorităților. Nu, bineînțeles, nu e vorba despre minoritățile din Ungaria, ci despre ungurii care trăiesc în afara țării. Noul guvern de la Budapesta va trebui însă, dacă nu vrea să se rușineze, să facă un pic de curățenie și în propria sa ogradă. Nu doar să dea sfaturi la vecini.

Eva Iova

Pe scurt...

TRAGEDIE POLONEZĂ

Un avion Tupolev-154, la bordul căruia se afla președintele polonez Lech Kaczyński, s-a prăbușit, sâmbătă, 10 aprilie, la aterizare într-o pădure din apropiere de Smolensk, în vestul Rusiei, provocând moartea tuturor persoanelor aflate la bord, au anunțat autoritățile poloneze și ruse. Printre victime figurează președintele Băncii Centrale a Poloniei, *Slawomir Skrzypek*, și șeful Statului Major al forțelor armate, *Franciszek Gągor*, precum și principalii lideri ai armatei poloneze, potrivit autorităților de la Varșovia. La bordul avionului se aflau un număr de 96 de persoane, dintre care 88 de membri ai delegației poloneze. Nu a fost nici un supraviețuitor. Președintele polonez, soția sa și numeroși alți oficiali polonezi mergeau la Katin, în apropiere de Smolensk, pentru a se reculege la mormintele ofițerilor polonezi executați în urmă cu 70 de ani de poliția stalinistă.

ACADEMIA ROMÂNĂ

Ionel Haiduc a fost reales președinte al Academiei Române, în Adunarea Generală de joi, 8 aprilie, care a avut loc la sediul forului cultural și științific românesc. Pentru postul de președinte al Academiei Române au mai candidat, pe lângă *Ionel Haiduc*, istoricul de artă *Răzvan Theodorescu*, medicul *Victor Voicu* și matematicianul *Viorel Barbu*.

FESTIVALUL PĂLINCII

„Să ciocnim deodată și să ne golim paharele în cinstea pălincii...” – este sloganul celui de-al XI-lea Festival Internațional al Pălincii din Jula. Acesta se va desfășura între 16–18 aprilie, în Parcul Cetății din orașul Jula, unde vor întâmpina publicul târguri multicolore, programe distractive, specialități gastronomice și o atmosferă deosebită.

CARGO LA ARAD

Împătimitii rock-ului vor avea o nouă surpriză plăcută sâmbătă, 17 aprilie, deoarece Club Flex din Arad îi va aduce pe cei de la Cargo la Arad, într-un concert live. Trupa Cargo a luat ființă la Timișoara, în 1985.

Ungaria și-a ales un nou Parlament

Singurul candidat român a câștigat prima rundă

(Urmare din pag. a 3-a)

În județul Bichiș, doar în circumscripția localităților Bătania și Otlaca-Pustă va trebui organizată a doua rundă a alegerilor. Candidatul Fidesz-KDNP, primarul român al satului Otlaca-Pustă, *Gheorghe Șimonca* a obținut 11.589 de voturi, 48,93% din totalul voturilor exprimate. Deputatul de până acum, primarul orașului Bătania, *dr. Karsai József* (MSZP) a primit 6313 de voturi (26,65%). Voturile exprimate în cele două localități le-am adunat în tabelul de mai jos (proportțiile le-am raportat la numărul voturilor obținute în loc). (Vezi tabelul din dreapta.)

Vor trebui să participe la a doua rundă a alegerilor și românii din Cenadul Unguresc. În localitatea din județul Ciongrad se află pe primul loc candidatul Fidesz-KDNP, *Mágori Józsefné* (45,27%). Au mai rămas aici în concurs pentru mandat *dr. Buzás Péter* (MSZP, 28,54%) și *Fazekas Ferenc* (Jobbik, 17,91%).

Îngrijorări internaționale

New York Times remarcă victoria categorică a Fidesz în cadrul primului scrutin al alegerilor parlamentare din Ungaria și amintește

Candidat/ localitatea/ nr. voturi/ (%)	Bătania	Otlaca-Pustă
Gheorghe Șimonca (Fidesz-KDNP)	724 (29%)	227 (87%)
Dr. Karsai József (MSZP)	1588 (63%)	23 (8%)
Dr. Dévényi-Dabrowsky Géza Dániel (Jobbik)	214 (8%)	11 (4%)

că este pentru prima dată când extremiștii de la Jobbik vor intra în Parlament, „fapt care ar putea păta imaginea țării pe plan internațional”. După aflarea rezultatelor parțiale, reprezentanții Fidesz au declarat că se vor concentra pe crearea de noi locuri de muncă, iar liderii Jobbik a promis măsuri „spectaculoase” pentru combaterea infracțiunilor comise de țigani.

În urma scrutinului de duminică, atât Jobbik, cât și LMP, partid ecologist de stânga, vor intra pentru prima dată în Parlamentul de la Budapesta, scrie *Wall Street Journal*. Publicația afirmă însă că performanța Jobbik, cunoscut pentru discursurile sale antisemite și rasiste, este un motiv serios de îngrijorare, deoarece aceasta ar putea împiedica reformele econo-

mice. EUobserver consideră că scrutinul de duminică a marcat orientarea Ungariei către dreapta. Având în vedere procentul obținut de Fidesz, publicația consideră că în turul doi acesta va reuși să obțină o majoritate de două treimi în Parlamentul de la Budapesta, fapt care i-ar permite să modifice Constituția, fără a avea nevoie de sprijinul opoziției.

*

În Ungaria, la alegerile parlamentare alegătorii au dreptul la două voturi. Un vot s-a putut da pentru candidatul individual al circumscripției electorale, iar al doilea vot pentru listele partidelor. Despre cel de-al doilea vot exprimat în localitățile românești vă vom informa în numărul următor.

E. Iova

Cinzeci și cinci din mormintele găsite sunt ale eroilor ortodocși din Primul Război Mondial

Cu două săptămâni în urmă am relatat despre succesele parțiale legate de cercetarea originii cimitirului public vechi, descoperit recent la Jula. Atunci am afirmat că în ciuda cercetărilor specialiștilor încă nu s-a ajuns la un consens. Însă zilele trecute s-a aflat că acest cimitir este locul demn de odihnă a 110 decedați între anii 1914–1919, în timpul Primului Război Mondial, însă doar mormintele a 53 de răposați au piatră funerară. Dintre cei 110 răposați, 55 au fost de religie ortodoxă, dintre care 40 cu siguranță au fost români transilvăneni în armata austro-ungară.

În cadrul unei munci de cercetare intense din zilele trecute, arhivista *Darócziné Leiszt Emma* de la Arhiva Județeană Bichiș a găsit documentele care dovedesc originea cimitirului descoperit între cartierele *Máriafalva* și *Szentpálfalva* din Jula, acesta fiind un cimitir al eroilor înmormântați în absența rudelor.

Documentele cuprind prescrierile vicecomiteului județului Bichiș pentru organizațiile militare de tineret („*levente*”) în a se implica în îngrijirea mormintelor eroilor din cimitirul public din Jula. În documentul din 20 martie 1929, vicecomiteul scrie primarului orașului Jula că în cimitirul public sunt 110 morminte ale eroilor, ale căror rude nu sunt cunoscute, mormin-

tele sunt împrăștiate și îngrijirea lor asumă mari probleme, astfel ar trebui așezate într-un alt cimitir, de care să aibă grijă apoi organizațiile militare. „Numai problema îngrijirii mormintelor eroilor din cimitirul public ar trebui rezolvată. Eroii înmormântați aici au fost de religie diferită, așadar îngrijirea acestui cimitir nu poate fi realizată de biserică. Din acest motiv mă adresez domnului Primar cu rugămintea ca orașul să se angajeze la îngrijirea celor 110 morminte ale eroilor din cimitirul public”.

Deși documentele vicecomiteului scriu despre 110 eroi, după toate probabilitățile dintre aceștia unii nu au fost soldați, ci persoane care au decedat în spitalul public,

însă pentru că nu aveau în apropiere rude care să-i îngroape, au fost înmormântați în cimitirul public.

La 23 septembrie 1930, vicecomiteul a cerut o parcelă de la oraș pentru unirea mormintelor împrăștiate, iar la 21 martie 1931, primarul a dat o hotărâre finală pentru a deschide mormintele celor 110 răposați, să se scoată rămășițele lor și să fie reînsemnate în noul loc stabilit.

(Continuare în pag. a 10-a)

Cultura română s-a mutat la Teatrul din Bichișciaba

Orașul Bichișciaba dedică întreaga lună aprilie culturii românești. Șirul manifestărilor a fost deschis sâmbătă seara de premiera piesei de teatru „O scrisoare pierdută” de Ion Luca Caragiale, căruia i s-au atașat și două expoziții: „Transilvania cu alți ochi”, fotografii realizate de niște tineri cu handicap, și expoziția din lucrările pictorului și graficianului Onisim Colta din Arad. Atât spectacolul de teatru cât și expozițiile pot fi văzute la Ciaba pe tot parcursul lunii aprilie.

Manifestarea de deschidere de sâmbătă, 10 aprilie, a fost onorată și de prezența numeroaselor oficialități române și autorități locale, printre care Ireny Comaroschi, ambasadoarea României la Budapesta, Ioan Fodoreanu, consulul general al României la Jula, PS Siluan, episcopul Bisericii Ortodoxe Române din Ungaria.

„În momentul în care am dorit să inițiem acest program, am contactat cele șapte ambasade ale popoarelor ale căror culturi dorim să le promovăm aici. Singura persoană, în ochii căreia am văzut cea mai mare strălucire și gest de apreciere a fost ambasadoarea României, doamna Ireny Comaroschi” – cu aceste gânduri a deschis seria de manifestări Fekete Péter, directorul Teatrului Jókai din Bichișciaba. După o perioadă de jumătate de an de pregătire, sâmbătă seara oaspeții români și unguri au avut posibilitatea să vadă – în limba maghiară – o capodoperă a culturii române, „O scrisoare pierdută”, de I.L. Caragiale, în regia lui Laurian Leontin Oniga, directorul Teatrului „Ioan Slavici” din Arad.

Președintele Consiliului Județean Bichiș, Domokos László a subliniat că relațiile de colaborare dintre România și Ungaria se dezvoltă tot mai tare și sunt tot mai puternice. „În decursul ultimilor trei ani și jumătate, Consiliul Județean Bichiș s-a străduit să promoveze în mod intens relațiile de colaborare cu județele limitrofe de cealaltă parte a graniței, Arad și Bihor”, a mai spus Domokos. La rândul său,

Excelența Sa Ireny Comaroschi a evocat importanța relațiilor culturale dintre cele două popoare, exprimându-și totodată mulțumirea față de organizatori. Ioan Fodoreanu a salutat oaspeții cu „Hristos a înviat”, continuând: „Două sunt dimensiunile care caracterizează un popor, istoria și cultura sa. Cultura este spiritul și sufletul unui popor, care reprezintă o ieșire din sine spre universal,

rea actorilor Teatrului Jókai, piesa lui I.L. Caragiale „O scrisoare pierdută”, care a fost mutată în contemporaneitate petrecându-se în biroul unui politician din zilele noastre. Textul scris de I.L. Caragiale a beneficiat de-a lungul timpului de nu mai puțin de 19 traduceri în limba maghiară, la Teatrul Jókai din Bichișciaba aceasta fiind prima ocazie când se joacă un spectacol realizat după o piesă a dramaturgului român.

Seara culturală s-a încheiat cu vernisajul expoziției artistului plastic arădean Onisim Colta și cu o recepție în care au fost etalate specialitățile gastronomice românești.

✱

„O scrisoare pierdută” poate fi văzută la Teatrul din Bichișciaba

apartinând întregii umanități”. La organizarea Lunii Culturii Românești a contribuit și Institutul Cultural Român din Budapesta, condus de directoarea Brîndușa Armanca.

După conferința de presă, la parter, a fost deschisă o expoziție de fotografii ale tinerilor cu handicap din cadrul Institutului de Reabilitare a județului Bichiș, fotografiate în timpul excursiilor lor în România. Publicul a putut admira apoi pe scenă, în prezenta-

în zilele de 16, 17, 20, 21, 22, 23, 24, 27 și 28 aprilie. În cadrul Lunii Culturii Române, pe 19 aprilie, luni, de la ora 19.00, Teatrul de Cameră din Arad va prezenta piesa „Caii la fereastră” de Matei Vișniec, pe 25 aprilie, Teatrul de Păpuși „Arcadia” din Oradea va prezenta piesa „Cerbul fermecat”, iar pe 26 aprilie, Studioul de teatru „Figura” din Gheorgheni, va prezenta spectacolul de teatru-dans „Teren de joacă”, în regia lui Bozsik Yvette.

A.C.

Pe scurt...

BUDAPESTA

Joi, 15 aprilie, ICR Budapesta a găzduit la sediul său lansarea în limba română a volumului de reportaje „Călătoria în infern”, semnat de Tvrko Vujity, o celebritate a jurnalismului din Ungaria și „ambasador oficial” al programului „Pécs – Capitală Culturală Europeană 2010”. Volumul de reportaje a fost publicat de Editura Curtea Veche și reprezintă o antologie selectată din cele 9 cărți ale jurnalistului.

SEGHEdin

Filiala Seghedin a ICR Budapesta, în colaborare cu Cinema Grand Café, organizează joi, 29 aprilie, de la ora 19.00, o nouă cursă pe acest an a Locomotivei Jazz cu vagoane din România și Ungaria, cu oprire la Seghedin.

BĂTANIA

Sâmbătă, 17 aprilie, PS Episcop Siluan va fi în mijlocul credincioșilor din Bătănia, oficiind Sfânta Liturghie Arhierescă la sărbătoarea hramului bisericii ortodoxe române „Sf. Gheorghe”. Răspunsurile la liturghie vor fi date de Corul Facultății de Teologie din Arad, dirijat de prof. Mircea Buta. Clopotele bisericii vor aduna credincioșii la slujba care va începe la ora 10.00.

SEGHEdin

Miercuri, 28 aprilie, la ora 19.00, Institutul Cultural Român, filiala Seghedin difuzează la sediul său, în cadrul Film Club, filmul artistic românesc „Călătoria lui Gruber”, în regia lui Radu Gabrea. Filmul prezentat în premieră în Budapesta cu ocazia Book-festului budapestan din 2009, la care România a fost invitată de onoare și ulterior difuzat în cadrul Săptămânii Filmului Românesc la Budapesta, relatează povestea lui Curzio Malaparte (Florin Pierisic Jr.), corespondent de război pe lângă trupele Wehrmachtului, prieten cu Mussolini, care, în drum spre frontul de Est, ajunge la 29 iunie 1941, la Iași. Alergic, Malaparte este în căutarea unui medic evreu alergolog pe nume Gruber (Marcel Iureș), care pare să fi dispărut din oraș.

Români din vecinătate, la MȚR

Institutul „Frații Golescu” pentru relații cu românii din străinătate organizează periodic expoziții foto-documentare despre comunitățile românești din jurul granițelor României. Publicul bucureștean a putut participa luni, 12 aprilie, la Clubul Țăranului din cadrul Muzeului Țăranului Român la vernisajul expoziției de fotografii „Valea Dunării (Bulgaria) – între Timoc, Vidin și Silistra”, transmite Romanian Global News, partener media al evenimentului. În cadrul proiectului „Românii din vecinătatea ime-

diată” au fost prezentate deja comunitățile de români din Maramureșul din dreapta Tisei, din Bucovina și Basarabia, din Transnistria și Ținutul Herța.

După românii din Valea Dunării, pentru a doua parte a lunii iunie este planuită o nouă expoziție fotografică, și anume: despre românii din Ungaria, când la Clubul Țăranului vor fi expuse imagini din arhiva redacției „Foaia românească”, săptămânalul de aproape 60 de ani al românilor din Ungaria.

E.I.

Noua carte „Cântările Evangheliei” este folosită și de Biserica Baptistă din Micherechi

– De mult timp am conștientizat importanța cântării în închinarea în biserică și am acordat atenția cuvenită implicând oameni calificați și competenți atât din punct de vedere spiritual cât și muzical în conducerea închinării prin cântare. La vizita fratelui *Egyed Ernő* în biserică noastră în vara anului trecut – prieten și profesor de pian a copiilor noștri – el mi-a atras atenția că în biserică nu se folosesc cărțile de cântări noi folosite în general în bisericile românești după editare, ci cărți de cântări vechi. Cu toate că membrilor le place să cânte și este potențial muzical (voci bune) s-a observat neconcordanța accentelor din textul vorbit cu cele din textul cântat specifice cărții de cântări vechi. Eu știam și am urmărit cu deosebit interes revizuirea, actualizarea, selectarea și completarea cărții de cântări în limba maghiară care a fost o necesitate și nevoie evidentă și m-am bucurat pentru observația și sugestia lui Ernő în acest sens de-a folosi cărțile de cântări noi puse la dispoziția bisericilor baptiste românești de Uniunea Bisericilor Baptiste din România. Scopul folosirii noii cărți de cântări este revigorarea cântării și închinării în biserică prin învățarea și cântarea corectă a cântărilor cunoscute precum și învățarea cântărilor noi.

– Cum au primit membrii bisericii noile cărți?

– Reacția bisericii a fost pozitivă în general; au primit-o mai ușor decât se estima și le folosim în continuu; m-am străduit să pun la dispoziția bisericii aceste cărți de cântări ca să le putem folosi de sărbători, după ce, cu ocazia evanghelizărilor din februarie, am invitat formații de tineri care au venit și au cântat din aceste cântări în biserică. Au fost întrebări și mici rezerve din partea unor membri mai în vârstă care sunt de înțeles, ei fiind obișnuiți „de o viață” cu cărțile vechi, dar sperăm că au înțeles că așa cum nici Biblia nu o mai citim în traducerea veche cu cuvinte arhaice ci în traducere contemporană, revizuită, așa și cuvintele cântărilor cât și melodia trebuie revizuită și actualizată, corectată, precum și cântările selectate și completate cu cele noi.

– Care este diferența dintre volumele vechi și noi?

– Ca răspuns aș dori să citez din prefața cărților de cântări cuvințele celor responsabili și competenți în acest domeniu: „Cu ajutorul lui Dumnezeu, prin prezenta lucrare se încheie un proiect inițiat în urmă cu aproape 20 de ani, pro-

După ce cartea de cântări „Cântările Evangheliei” a fost reeditată în România și în anul 2010, care cuprinde 601 de cântări cu linie melodică, luna trecută a ajuns și la Micherechi. Mulțumită inițiativei pastorului *Iosif Boroș*, acum credincioșii Bisericii Baptiste din Micherechi cântă spre slava lui Dumnezeu din cea mai nouă ediție a cântărilor românești. Despre această declinare și despre cartea revizuită „Cântările Evangheliei” am stat de vorbă cu pastorul *Boroș*.

iect vizând actualizarea, completarea și unificarea repertoriului imnologic al bisericilor baptiste. Cântul, rugăciunea, cuvântul ziditor al predicii, învățătura duhovnicească merg nedespărțite ca manifestări spațio-temporale ale bisericii. Împietindu-și originile în istoria mișcării baptiste, cântarea

comună și cântul coral sau instrumental dau glas sentimentelor și trăirilor duhovnicești adânci ale credinciosului, nu doar cu ocazia celebrării colective a adunării, ci și în intimitatea existenței cotidiene. În cântări se regăsește modul în care comunitatea trăiește, prin melodie, teologia care o reprezintă. Cartea de cântări trebuie să fie în primul rând contemporană, adică reprezentativă pentru cei ce se închină prin cântare. Înnoirea cântului este o necesitate permanentă, (selecția cântărilor, renunțarea la cele fără valoare muzicală sau mesaj spiritual; adaptarea textelor la cerințele actuale ale limbii literare pornind de la variatele originale, adăugarea de cântări aflate deja în circulație și cântări cu un conținut muzical nou de circulație universală sau specific românesc; revizuirea unor cântări prin corectarea și îmbogățirea limbajului muzical). Iată de ce s-a găsit necesară publicarea prezentului volum.” Ne bucurăm că am avut oameni competenți și calificați pentru această lucrare.

– Cântările din acest volum sunt

cunoscute pentru cei din Micherechi? Membrii bisericii sunt deschiși spre a învăța noi cântări?

– Da, majoritatea cântărilor sunt cunoscute în biserică, doar că traducerea este revizuită cu corecturile necesare din punct de vedere literar și muzical. În general, da, sunt deschiși și receptivi – probabil sunt și excepții datorate tradiției și/sau vârstei – dar pentru viitorul bisericii și a tinerilor și copiilor noștri trebuie să facem efortul necesar pentru a învăța și cânta cât mai corect, frumos și contemporan – spre Slava Domnului.

– Câte exemplare ați adus? Pot fi cumpărate și de alții din afara bisericii, de exemplu de creștinii altor confesiuni din Micherechi sau români din alte localități?

– Deocamdată am adus 60 de exemplare de cărți de cântări cu text și linie melodică și 10 cărți armonizate pe patru voci și vom suplini după cum va fi nevoie; desigur toți cei interesați pot să solicite și să primească noua carte de cântare de la dirijorii bisericii, *Gheorghe Pătaș* și *Ioan Ruja*, care au un aport deosebit în acceptarea și implementarea, folosirea cărților de cântare. O noutate importantă care am sugerat-o și am implementat-o este și că dirijarea și conducerea cântărilor în comun în cadrul serviciilor divine s-o efectueze frații dirijori amintiți.

Rita Pătaș

Cununia unui tânăr român din Micherechi în România

Ziua de 10 aprilie a fost o zi deosebită în viața a două familii românești, una din România și alta din Ungaria. Tinerii *Narcisa Lumița Ciocan* din Gura Humorului și *Cristian Isai* din Micherechi au venit în fața lui Dumnezeu să-și unească viețile, fiind cununați în Biserica Penticostală „Eli” din Gura Humorului.

La serviciul divin de sărbătoare, pastorul *Petrică Huțuțui* din Botoșani a avut un îndemn pentru tinerii miri, iar Cuvântul lui Dumnezeu a fost vestit de către pastorul *Viorel Candreanu* de la Biserica Baptistă din Ipotești, prin intermediul căruia s-au cunoscut cei doi miri. Actul de cununie a fost săvârșit de pastorul bisericii locale *Liviu Acsinte*, care a cerut prin rugăciune binecuvântarea lui Dumnezeu peste noua familie.

Tinerii soți Isai de acum încolo vor fi membrii Bisericii Penticostale „Eli” din Gura Humorului. R. P.

Paschile Morților

În Biserica Ortodoxă există tradiția ca să se împărtășească bucuria Învierii Domnului împreună cu toți cei care au decedat. La sfârșitul Săptămânii Luminate, pe 11 aprilie, după Sfânta Liturghie de duminică, *pr. Ioan Bun*, alături de credincioși ortodocși a ieșit la morminte să rostească o rugăciune pentru cei răposați: „Bucuria aceasta o exprimăm alături de cei care sunt vii, dar și alături de cei care au plecat din viața aceasta pe tărâmul celeilalte vieți, pentru faptul că biserica nu-i cuprinde numai pe cei vii și cei morți fac parte cu sufletul lor din biserică. Obiceiul acesta s-a încetățenit și în cadrul comunității din Micherechi, ca să venim la cimitir în a doua duminică după Învierea Domnului, la Duminica Tomii, și să facem o slujbă de pomenire a celor răposați, a tuturor care se odihnesc în cimitirul acesta. Aceasta este o practică care face parte din cultul pe care noi îl avem față de cei morți și în același timp și o datorie. Ce se întâmplă, de fapt, cu omul și cu sufletul omului după ce vine moartea? Învățătura Bisericii noastre ne învață și ne

spune că la trei zile după moarte trupul omului se așează în mormânt în tărâna din care a fost făcut. Iar sufletul său este dus de înger înaintea tronului de judecată a lui Hristos ca să primească după faptele sale bune sau rele, ne învață Sfântul Apostol Pavel. Este apoi o perioadă până la împlinirea a nouă zile când se face pomenirea morților aducându-ne aminte de ceasul al nouălea, care s-a întâmplat cu Isus Hristos pe cruce când și-a dat duhul. Se face apoi pomenirea morților la partruzeci de zile sau la șase săptămâni, după ce a murit. Paschile Morților este o aducere aminte despre cei răposați. Noi, cei vii, în fiecare an sărbătorim Paștile. Și este foarte cinstit, onest și creștinește ca să ne aducem aminte și de cei răposați. Cei pomeniți au fost înscrși cu numele pe un pomelnic de către rude. Au fost pomeniți nu numai care au fost înscrși, dar și aceia care odihnesc în cimitir, părinți, frați, surori, moși, strămoși.” După ce în camera mortuară s-au sfințit cozonacii și ouăle roșii, preotul a ieșit să sfințească locurile de veci ale celor plecați dintre noi. A.C.

Povestea numelor

Gheorghe

Sf. Mare Mucenic Gheorghe este sărbătorit pe 23 aprilie, dar în calendarul lunii găsim și alții purtători ai numelui Gheorghe, precum Cuviosul de la Maleon (4 aprilie) sau Episcopul Mitilenei, supranumit „Mărturisitorul” (7 aprilie). Numele e foarte răspândit în lumea creștină, iar originea lui e grecească: Georgios, de la georgos, „țaran”, „lucrător al pământului”. La români, formele tradiționale Gheorghe (cu diminutive ca Gheorghită, Ghiță etc.) și Ghe(o)rghe (cu diminutive ca Gheorghita, Gherghinica etc.) sunt tot mai concurate de formele neologice latinizante George, Georgeta, Georgiana (cu diminutive ca Georgel, Gică, Gigi, Gigica, Geta, Getuța etc.).

Credincioși ortodocși în jurul mormântului lui Gojdu

În Duminica Sfântului Apostol Toma, pe 11 aprilie, credincioșii ortodocși români din Budapesta au sărbătorit conform tradiției strămoșești Paștele Blajinilor. La Capela Ortodoxă Română din capitală a devenit o tradiție ca în această duminică să se organizeze un parastas comun pentru pomenirea marelui mecenat al neamului românesc din Ungaria și Transilvania Emanuil Gojdu și familia sa. Liturghia arhierescă a fost săvârșită de PS Episcop Siluan, împreună cu preotul paroh Marius Maghiaru, părintele ieromonah singhel David Pop și diaconul Mihail. După rostirea cuvintelor de învățătură pentru această zi de către PS Siluan, doamna ambasador Irina Comaroschi a dăruit Centrului Cultural Pastoral Misionar „Sfântul Vasile cel Mare” din Budapesta o icoană din partea Ambasadei României și a Institutului Cultural Român de la Budapesta. Icoana reprezentând-o pe Maica Domnului a fost pictată de preotul paroh de la Jaca, Cosmin Pop, împreună cu soția sa, preoteasa Irina.

Conform obiceiului, după slujbă, credincioșii s-au deplasat la cimitirul Kerepesi unde a avut loc slujba de pomenire și tradiționala comemorare a marelui mecenat. În cuvintele rostite cu acest prilej, cercetătoarea dr. Maria Berényi a precizat că în acest an, când la 3 februarie s-au împlinit 140 de ani de la moartea lui Emanuil Gojdu, evocarea sa nu este numai un fapt de conștiință publică ci și unul de exprimare a unei recunoștințe postume. Prin sentimen-

tele, prin manifestările sale politice, culturale, prin celebrul său testament, Emanuil Gojdu s-a dovedit a fi un om de excepție, un om al faptelor și un bun român. În baza prevederilor din testament, studenți, preoți și învățători săraci, familii numeroase puteau beneficia de sprijinul fundației. Cercetătoarea română a precizat că dintre bursierii Fundației Gojdu, 32 au ajuns membrii Academiei Române, iar cinci au devenit prim-miniștri ai României: Iuliu Maniu, Alexandru Vaida Voevod, Octavian Goga, Miron Cristea (care a fost și primul patriarh al Bisericii Ortodoxe Române) și Petru Groza. Maria Berényi a arătat că bursierii „Gojdu” și membrii Societății „Petru Maior” din Budapesta, în semn de recunoștință față de creatorul fundației, participau la parastasul ce se organiza anual la mormântul lui Gojdu. Aceste comemorări au avut loc fără întrerupere până în anul 1918. Se cuvine să precizăm că reluarea acestei frumoase tradiții a avut loc în anul 1992 și se leagă de Societatea Culturală a Românilor din Budapesta.

În cadrul discursului său, Maria Berényi a ținut

să precizeze: „În această zi, la 11 aprilie, când se sărbătorește Ziua Poeziei și aniversarea zilei de naștere a poetului József Attila, se cuvine a aminti că tatăl său era român, botezat în religia ortodoxă și lua parte la slujbele oficiate în Capela Ortodoxă Română din Budapesta. József Attila, elev la liceul din Macău, în anii 1922–1923 frecventa orele de religie la preotul ortodox român din Bătaonia, Simion Cornea. Mai târziu, în 1930, l-a căutat pe preotul ortodox român din Budapesta, Toma Ungureanu, care era și administratorul Fundației Gojdu, în speranța de a primi o bursă. Din păcate, nu i s-a putut aproba cererea”.

Cercetătoarea a dat citire și unei cântări compuse cu prilejul uneia dintre comemorările din trecut la mormântul lui Gojdu și pe care a descoperit-o cu prilejul cercetărilor sale între filele vechi ale unui fost bursier. Iată cum, de fiecare dată, Maria Berényi oferă câte un „caviar spiritual”, rezultatul muncii sale migăloase și tenace de cercetare. În încheierea ceremoniei au fost depuse coroane de flori din partea Ambasadei României, ICR Budapesta, Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria, Parohiei Ortodoxe Române din Budapesta, Asociației Femeilor Ortodoxe Române și autoguvernaților românești din cartierele VII și XI din Budapesta. Deși la început ploaia părea că va scurta ceremonia, odată cu rostirea rugăciunilor, ploaia și norii s-au risipit și spiritul unificator al lui Gojdu s-a revărsat deopotrivă peste cei prezenți.

Gabriela Enea Elekes

Tudor Anca-Gabriela

A venit primăvara

*Peste tot ceva se-ntâmplă:
Codri, dealuri se frământă.
Totu-n jur înmugurește,
Firul ierbii frumos crește.*

*Zumzăit de albinuțe,
Sforăit de brotăcei,
Clipocit de furnicuțe,
Zarvă mare-i printre ei.*

*Ciocârlia ne încântă,
Cucul numele și-l strigă,
Rândunica a sosit,
Sturzul zboară tot grăbit.*

*Ce se-ntâmplă? Ce e oare?
Zarva asta așa mare?
Ce să fie? Nu-i nimic!
Primăvara a venit
Și natura s-a trezit!*

Colorați!

Curiozități

* Dacă pui boabe de struguri în cuptorul de microunde, acestea vor exploda.

* Cea mai veche gumă de mestecat datează de acum 9000 de ani.

* Un gândac de bucătărie poate trăi câteva săptămâni decapitat, murind însă de foame.

* Găinatul produs de o găină pe parcursul vieții poate genera suficientă energie pentru ca un bec de 100W să lumineze timp de 5 ore.

* Elefantul este singurul animal cu 4 genunchi, și toți urșii polari sunt stângaci.

* Egiptul a fost încorporat în Imperiul Roman în 30 î.Hr.

* Cel mai vechi document constituțional al Angliei se numește Magna Charta.

* Pentru a putea deveni președinte federal, un german trebuie să aibă vârsta de 40 de ani.

Lucia Muntean

Împreună

Într-o zi, în poienița din pădure s-au întâlnit un iepuraș, o broscuță, un fluturaș, un melc și o cârțiță.

– Hai să ne jucăm, a spus unul dintre ei.

– Să alergăm, a spus iepurașul.

– Să sărim, a spus broscuța.

– Să zburăm, a spus fluturașul.

– Să ne târâm, a spus melcul.

– Să săpăm drumuri pe sub pământ, a spus cârțița.

– Eu nu pot să alerg, a spus melcul.

– Eu nu știu să sar, a zis cârțița.

– Eu nu pot să zbor, a zis broscuța.

– Eu nu opt să mă târăsc, a zis iepurașul.

– Eu nu pot să sap pe sub pământ, a zis fluturașul.

– Atunci nu ne putem juca împreună, a zis iepurașul și s-au întristat cu toții.

Tocmai atunci a trecut pe lângă ei Puful de Păpădie:

– Cine mă prinde? le-a strigat el.

Iepurașul a alergat, broscuța a sărit, cârțița a săpat, melcul s-a târât, iar fluturașul zburând a prins puful de păpădie. Ce bine s-au distrat cu toții!

Atunci a apărut și Puiul de Veveriță:

– Cine mă ajută și pe mine să-mi găsesc aluna? Am scăpat-o și a luat-o la vale!

Broscuța a sărit, fluturașul a zburat, melcul s-a târât, cârțița a săpat, iar iepurașul alergând, a prins aluna și i-a adus-o puiului de veveriță. Ce mult le-a plăcut această întrecere!

După ce s-au odihnit puțin a venit la ei și Ariciul:

– Prieteni, ajutați-mă și pe mine. Mi-am pierdut un țepișor. Cred că l-am scăpat în crăpătura din cărare.

Iepurașul a alergat, broscuța a sărit, fluturașul a zburat, melcul s-a târât, iar cârțița, săpând pe sub pă-

mânt, a găsit țepișorul și i l-a adus ariciului. Toată lumea a aplaudat fericită!

Dar, iată, a venit și Bursucul să ceară ajutorul:

– Fraților mi-am scăpat ochelarii în baltă. Cine mă ajută să-i scot?

Iepurașul a alergat, fluturașul a zburat, melcul s-a târât, cârțița a săpat, iar broscuța a sărit în apă, a înotat și a scos ochelarii bursucului. Cât de bucuroși au fost cu toții!

– Vai, vai! s-a tânguit atunci Vrabăiuța. Mi-am scăpat bobul de grâu în iarbă și nu-l mai găsesc. Cine mă ajută și pe mine?

– Te ajutam noi, au spus cei cinci prieteni.

Iepurașul a alergat, fluturașul a zburat, broscuța a sărit, cârțița a săpat, iar melcul târându-se prin iarbă, a găsit bobul și i l-a adus vrăbiuței. Toată lumea era acum foarte fericită.

– Ați văzut ce bine ne-am distrat? i-a întrebat iepurașul. Și noi, care credeam că nu putem să ne jucăm împreună pentru că suntem atât de diferiți! Când prietenii vor să se joace, cel mai important lucru este că doresc să fie împreună!

Și de atunci, cât a ținut timpul frumos cei cinci prieteni s-au jucat în fiecare zi în poienița din pădure.

Elevii dintr-a opta, în prag de despărțire de școală

Pentru că peste puțină vreme, la sfârșitul lunii aprilie, elevii de școala generală vor afla în care instituție de învățământ mediu vor fi admiși, am stat de vorbă cu câțiva copii din Micherechi, să ne vorbească despre visele, planurile lor de viitor. Pentru a ușura alegerea, în toamna anului trecut, elevii au avut posibilitatea oferită de liceele și școlile medii de a intra la ore deschise. Unii nu s-au putut hotărî nici după acestea, așa că au ales liceul românesc din Jula, majoritatea pornind de la ideea că acesta este „al nostru”. Procentul mare al elevilor promoției 2002–2010, care s-a înscris la liceu, demonstrează acest fapt.

Una dintre eleve, *Fruzsina Frankó*, și-a ales o meserie nu prea ușoară: vrea să devină bucătăreașă pentru care își va continua studiile la Școala Profesională „Harruckern János” din Aletea. Și-a ales această meserie fiind influențată de verișorul ei, care este bucătar, dar în familia ei mai sunt unii care și-au ales meseria de chelner și cofetar. „Mi se pare interesantă meseria aceasta și îmi place mult să gătesc”, a spus cu emoții eleva din clasa a opta. *Rebeca Gherasim* își va continua studiile la Liceul Ady-Bay din Șercad, la secția engleză-maghiară, împreună cu *Dora Pătaș*, din clasa a 8/B. Elevul *Zsolt Tóth* are deja planuri concrete pentru viitor: visul lui este să devină medic. „Tocmai de aceea m-am prezentat la Liceul Andrassy Gyula din Bichișciaba, la specialitatea biologie, să îmi aprofundez cunoștințele de biologie”.

După absolvirea clasei a opta, *Marc Puha* va învăța la Liceul „N. Bălcescu”, pentru că se gândește ca după liceu să-și continue studiile în România, unde va învăța ingineria. Materia lui

preferată este matematica. *Mihai Sava* va învăța la Liceul „N. Bălcescu”, unde a terminat și sora și mama lui, și alți membri ai familiei. Tot la liceul din Jula va veni din toamnă și *Nicoleta Bogdyó*, care își amintește de anii petrecuți la școala generală în felul următor: „A fost o atmosferă plăcută și am avut parte de mai multe momente frumoase

trăite cu ocazia excursiilor alături de colegii de clasă. Ne străduim ca relațiile dintre noi să fie prietenești, ca să ne despărțim cu amintiri plăcute. Eu am un gând: să devin medic reumatolog, pentru că este o profesie interesantă.” *Cristian Ardelean* vrea să devină medic, pentru că îi place mult chimia și biologia. „După școala generală voi învăța și eu la liceul din Jula, pentru că am rezultate bune la învățătură”, ne-a spus *Cristian*. *Adriana Somogyi* va urma studiile tot la liceul „Bălcescu” din Jula: „Nu prea m-am gândit ce vreau să devin în viitor, dar m-am hotărât ca prima dată să obțin diploma de bacalaureat”.

Am făcut acest mic sondaj, pe de o parte, pentru că aceasta este problema actuală care îi preocupă cel mai mult pe absolvenți, și pe de altă parte, ca să-i putem înfățișa peste câțiva ani cu propriile lor planuri și vise.

A.C.

Înscrieri la Grădinița Românească din Jula

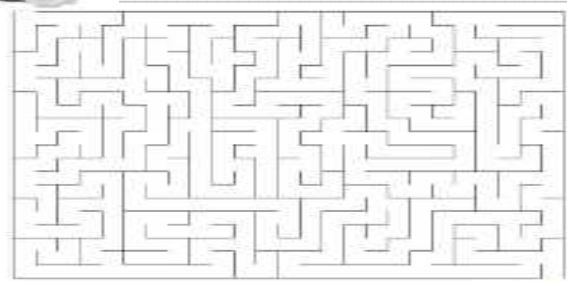

Înscrierile la Grădinița Românească din Jula se fac în zilele de 3 și 4 mai. În aceste două zile, instituția românească așteaptă părinții care vor ca micii lor copii să umble la această grădiniță din septembrie 2010. Pentru înscriere sunt

necesare trei acte ale copilului: cartela de asigurare (TAJ), certificatul de naștere, adeverință medicală. Înscrierile se vor face în orele de lucru. Informații suplimentare aflați la numărul de telefon 66/361–098. R.P.

Labirint

Câteva exerciții de dicție

- ✱ *Bucură-te cum s-a bucurat Bucuroaia de bucuria lui Bucurel care s-a întors bucuros de la București.*
- ✱ *O babă bălană mănâncă o banană babană.*
- ✱ *Pe cap un capac, pe capac un ac.*
- ✱ *Doisprezece cocostârci pe casa lui Kogălniceanu.*
- ✱ *Domnule Dudău, dă-mi două dude din dudul dumitale de dincolo de drum!*
- ✱ *Retevei de tei pe miriște de mei.*
- ✱ *Oaia aia e a ei, eu i-o iau.*
- ✱ *Eu pup poala popii, popa pupă poala mea.*
- ✱ *E pestriță prepelița pestriță, dar mai pestriți sunt puii prepeliței pestrițe.*
- ✱ *Un vultur stă pe pisc c-un pix în plisc.*
- ✱ *Rică nu știa să zică „râu”, „răușcă”, „rămurică”.*
- ✱ *Soră Sară, n-ai sărit aseară să vezi carnea cum se sară?*
- ✱ *Stanca stă-n castan ca Stan.*
- ✱ *Prin Vulturi vântul viu vuia.*
- ✱ *Florica, fata fostului funcționar, face fasole fiartă fără foc fiindcă focul face fum!*
- ✱ *Unui tâmplar i s-a-ntâmplat o întâmplare. Alt tâmplar, auzind de întâmplarea tâmplarului de la tâmplărie a venit și s-a lovit cu tâmpla de tâmplăria tâmplarului cu întâmplarea.*
- ✱ *Cosașul Sașa când cosește, cât șase sași sasul cosește; și însuși Sașa-i sas cât șase, căci Sașa-i șui cât șase sase!*

Cinzeci și cinci din mormintele găsite sunt ale eroilor ortodocși din Primul Război Mondial

(Urmare din pag. a 4-a)

Această exhumare explică faptul neînțeles până acum, de ce mormintele nu au fost așezate în ordine cronologică.

Alături de aceste acte, specialistul Arhivei din Jula ne-a predat și copiile listei cu cei 110 eroi exhumati și reînmormântați în cimitirul recent descoperit, dintre care probabil doar 53 de răposați au primit piatră funerară, ceilalți au avut cruci de lemn. Acest lucru se poate explica prin faptul că pietrele funerare au fost ridicate din donații, iar după ce nu s-au mai adunat fonduri, pentru restul mormintelor au rămas crucile din lemn care odată cu trecerea timpului au putrezit iar mormintele au rămas nemarcate. Dar localnicii din vecinătatea cimitirului își amintesc și de unele cazuri când au fost furate din aceste pietre funerare și au fost folosite în construirea de drumuri și garduri.

Lista reînmormântaților conține numele eroilor, în unele cazuri vârsta, data înmormântării, meseria sau în care regiment a fost soldat, locul în cimitir și religia răposatului. Conform raportului reprezentantului vicecomiteului din 15 noiembrie 1930, „în afară de aceste date nu s-au găsit altele, pentru că însemnările de război nu mai există, și aceste date au putut fi stabilite pe baza însemnărilor paznicului de cimitir. Certificate de naștere nu pot fi obținute.”

Toate cele 37 de nume descifrabile de pe pietrele funerare au fost găsite pe lista vicecomiteului. Și probabil și celelalte s-ar găsi aici, dacă ar fi descifrabile. Cei care pe morminte sunt marcați ca „eroi necunoscuți”, pe listă figurează cu monogramele lor. Dintre aceste 37 de morminte și despre care există date concrete în protocoalele răposaților, 20 de eroi au avut religie ortodoxă, dintre care 14 au fost români, 2 din Jula, și câte unul din Apateu, Bătania și Cenadul Unguresc. Căutând în protocoalele răposaților Bisericii Ortodoxe din Orașul

Morminte cu pietre funerare

1. Kovács János – 09. 1918, religie necunoscută
2. Tirnanics Gabriva – Dobrivoi Tirnacic – 13. 10.1918, internat sârb, Krnyevo, Serbia, religie ortodoxă
3. Kosut Kasutca – 13. 11. 1918, religie necunoscută
4. Szabó András – 24. 07. 1915, religie reformată
5. Leza László – Ladislau Lez, 09. 1918, ostaș invalid din Regimentul 37, 32 de ani, Socodor, religie ortodoxă
6. Kőszegi István – 15. 12. 1914, religie romano-catolică
7. Dein Emanuel – Emanuil Dan, 30. 07. 1918, căprar la Regimentul 33, lucrător cu fer, 23 de ani, Șega, Arad, religie ortodoxă
8. Valkucki Nikolav – Nicolai Valguczki, 11. 09. 1918, prinsonier rus, 25 de ani, Grodnyiszka, Polonia, religie ortodoxă
9. Iszmagiln Kazilav – 28. 02. 1918, Rusia, religie ortodoxă
10. Ropu Toncsef – 10. 1917, religie necunoscută
11. Asztravin Tódor – 23. 02. 1918, Rusia, religie ortodoxă
12. Alda Mihály – Mihail Alda – 05. 03. 1915, econom, 32 ani, Aldești, religie ortodoxă
13. Tornyek János – 06. 01. 1918, religie necunoscută
14. Openyecski Miklós – 09. 1917, religie necunoscută
15. Vigyikán Flóra – Floarea Vidican, 23. 11. 1917, ziuș, 67 de ani, Mișca, județul Arad, religie ortodoxă
16. Jacuk József – 10. 1917, religie necunoscută
17. Marczis Filimon – Filimon Martiș, 20. 03. 1915, 32 ani, econom, ostaș, Tălaj, județul Arad, religie ortodoxă
18. Balogh István – 05. 1915, religie necunoscută
19. Olecska N. – 05. 1915, religie necunoscută
20. Borgán Konstantin – 18. 12. 1914, religie necunoscută
21. Beleszár Tógyer – 12. 1918, religie necunoscută
22. Varguczic Velko – Velco Vargucin, 08. 09. 1916, vânzător de zaharicale, 57 de ani, Bătania, religie ortodoxă
23. Trippa János – Ioan Tripa, 16. 10. 1916, ostaș în Regimentul 2, 39 de ani, Apateu
24. Kasoven Flóra – Flore Coșovean, 24. 10. 1916, ostaș prinsonier, 26 de ani, Bogdan, religie ortodoxă
25. Marián Vazul – 1917, 26 de ani, slugă în magazin, Berechuiu, județul Arad, religie ortodoxă
26. Trefin Anyikova – 04. 02. 1917, Rusia, religie ortodoxă
27. Vlasann Szlovic – 1917, religie necunoscută
28. Kerecsne Jakab – 1917, Rusia, religie rusă
29. Mocz Todor – Teodor Moț, 22. 11. 1916, ziuș, Jula, religie ortodoxă
30. Marku Vazul – Vasilie Marcu, 28. 09. 1916, ostaș în Regimentul 43, 48 de ani, Jula, religie ortodoxă
31. Boso István – 1914, religie necunoscută
32. Gyuris András – 1917, religie necunoscută
33. Szlodes Florián – 01. 1917, religie necunoscută
34. Flotsó György – George Flocea, 16. 11. 1914, econom, ostaș la Regimentul 22, 26 de ani, Bucovina, religie ortodoxă
35. Van Steva – Ștefan Vanu, 19. 03. 1916, ostaș la Regimentul 85, 37 de ani, Cenadul Unguresc, religie ortodoxă
36. Jákoly Antal – Antoniu Zaco, 13. 02. 1917, econom, ostaș la Regimentul 2 de honvezi, 29 de ani, Boroșineu, religie ortodoxă
37. Frisár Konstantin – 1916, religie necunoscută

Mare Românesc din Jula, am aflat că 19 dintre acești decedați cu siguranță au fost înmormântați de părinții parohi ortodocși Alexandru Popovici și dr. Ștefan Muntean, cu toții murind în spitalul public din Jula.

Dintre cei 57 de răposați, care nu mai au pe morminte cruci, și din acest motiv nu se știe exact poziția mormintelor lor în cimitir, 35 au avut religie ortodoxă, 26 au fost români, dintre care câte unul din Apateu, Bătania, Miche-rechi, Tótkomlós și Domb-egyháza. (Lista acestor nume o prezentăm mai jos.)

În aceste protocoale am mai aflat că eroii au fost soldați în regimentele de honvezi cu numerele 2, 11, 19, 20, 21, 22, 24, 31, 33, 37, 43, 85, 96, 101. Ioan I. Șerban scrie în lucrarea sa cu titlul „Românii în armata austro-ungară în anii Primului Război Mondial” că din iulie 1914 până în octombrie 1918 au fost încorporați în armata austro-ungară 650.000 de soldați, subofițeri și ofițeri români transilvăneni. Militarii români din Imperiul austro-ungar au fost repartizați în regimente de linie și regimente de honvezi care erau cuprinse în Corpul XII Armată din Sibiu și Corpul XII Armată Timișoara, pe teritoriul cărora existau 7, respectiv 5 regimente, printre care au fost găsite și regimentele mai sus amintite: regimentul 2 infanterie Arad, regimentul 21 infanterie honvezi Cluj, regimentul 22 infanterie honvezi Târgu Mureș, regimentul 24 infanterie honvezi Brașov, regimentul 33 infanterie Arad, regimentul 37 infanterie Oradea, regimentul 43 infanterie Caransebeș, regimentul de linie 85 Sighet și regimentul 101 infanterie Bichișciaba. Din lucrarea lui Șerban reiese că în cei patru ani de luptă, din rândul românilor s-au înregistrat 82.588 de morți și dispăruți, printre care s-ar putea să fie și cei care își dorm somnul de veci la Jula.

Cimitirul eroilor a fost îngrijit de organizațiile militare de tineret.

Cinzeci și cinci de morminte...

Însă la arhivă nu s-au mai găsit dovezi că această sarcină ar fi fost împlinită și după 1945. Specialiștii consideră că motivul pentru care mai târziu nu s-a mai ținut cont de acest cimitir și a fost uitat, a fost intervenirea celui de-al Doilea Război Mondial, după care odată cu desființarea organizațiilor militare de tineret nu s-a preluat sarcina îngrijirii acestui cimitir.

Cu munca de cercetare ne oprim aici. Ne mai rămâne doar datoria de a ne aduce aminte de sacrificiile fraților noștri care și-au

dat viața pentru libertatea urmașilor, pentru libertatea noastră... Și ca să nu uităm niciodată această dra-

mă teribilă a unui popor silit să jertfească viețile fiilor săi pentru un scop străin pentru ei, cităm rândurile din 1916 ale lui Octavian Tăslăuanu din cartea sa „Trei luni pe câmpul de război”, despre drumul românilor transilvăneni spre front: „un convoi de morți petrecut de lacrimile și bocetele celor rămași acasă (...). Nicăieri nici-o însuflețire și nici-o bucurie (...). Ca o ceată de slugi, de robi ai datoriei, mergeam la porunca stăpânului (...). Să murim”.

Rita Pățaș

Mormintele ortodocșilor, care nu mai au cruci

1. Bugyán Gligor – Grigoriu Budean, 05. 11. 1914, honved, Regimentul 2, 37 de ani, Tótkomlós
2. Flaveszku Prokop – 10. 1917, 24 de ani
3. Condan János – Ioan Ciudan, 03. 12. 1914, cojocar, Lipova, 34 de ani
4. Novakovics János – Ioan Novacovici, 16. 12. 1914, ostaș, Regimentul 96, 22 de ani, Voinic
5. Bályos János – Ioan Băieș, 21. 12. 1914, ostaș, Regimentul 43, 31 de ani, Sasca Montană, județul Caraș-Severin
6. Polyár János – Ioan Poiar, 05. 01. 1915, ostaș, Regimentul 43, 32 de ani, Coșava, județul Timiș
7. Malutina Pertran – Perstrem Malutina, 16. 07. 1915, 34 de ani, ostaș, Arlowska, Rusia
8. Fedoreszku Iván – Ioan Fedorenko, 12. 12. 1915, 25 de ani, prizonier, Izmail, Basarabia
9. Toma Vazul – Vasilie Toma, 06. 02. 1916, ostaș, Regimentul 101, 43 de ani, Șepreus, județul Arad
10. D. I. – Ioan Tătar, 20. 03. 1916, glo-taș, Regimentul 11, 50 de ani, Giurgiova, județul Caraș-Severin
11. Dragose Vazul – Vasilie Dragușă, 21. 05. 1916, apărător de patrie, 39 de ani, Copăcel
12. Klinkov Toma – 24. 06. 1916, econom, infanterist, Regimentul 2, 38 de ani, Pavics
13. Pingye Péter – Petru Penghie, 24. 07. 1916, măiestru croitor, ostaș în Regimentul 2, 23 de ani, Sebiș, județul Arad
14. Csok Milensni – Milutin Cioc, 19. 07. 1916, ostaș în Regimentul 43, 50 de ani, Cladova, județul Caraș-Severin
15. Milanovics Milan – Milan Milașinovic, 16. 09. 1916, econom, ostaș în Regimentul 19, 36 de ani
16. Tomuczka Elek – Alexă Tomuța, 22. 10. 1916, econom, 55 de ani, Dud, județul Arad
17. Nikolaj György – George Niculae, 15. 10. 1916, ostaș prizonier, 26 de ani, Căldărar
18. Avrás Iosiv – Iosiv Ovuici, 21. 10. 1916, ostaș prizonier, 37 de ani, Frunces

19. Krisán György – Gheorghe Crișan, 21. 12. 1916, ostaș în Regimentul 21, 37 de ani, Bătania
20. Lung György – Gheorghe Lung, 19. 07. 1917, econom, ostaș în Regimentul 101, 25 de ani, Nădlac
21. Dum Ioan – Ioan Dinu, 31. 07. 1917, econom, prizonier, 36 de ani, Craiova
22. Berár János – Ioan Berar, 30. 08. 1917, ziuas, 21 de ani, Șimandu de Sus, județul Arad
23. Flaveszku Prokop – Procopiu Florescu, 17. 09. 1917, ostaș în Regimentul 24, 24 de ani, Oberstănești, Bucovina
24. Verseigán Karcsán – Crăciun Versigan, 25. 09. 1917, ziuas, 47 de ani, Aldești, județul Vâlcea
25. Papp Tivadar – Teodor Papp, 31. 10. 1917, ostaș în Regimentul 37, 29 de ani, Micherechi
26. Ilcsik Demeter – Dimitrie Ilisie, 13. 01. 1918, ostaș în Regimentul 2, 20 de ani, Pâncota
27. Gáspár János – Ioan Gașpar, 11. 03. 1918, econom, honved în Regimentul 31, 31 de ani, Petiș, județul Sibiu
38. Muresán György – George Mureșan, 22. 03. 1918, ostaș în Regimentul 21, 50 de ani, Comșești, județul Cluj
39. Klop István – Ștefan Clop, 08. 07. 1918, pedestinaș în Regimentul 101, 18 ani, Dombegyháza
30. Beszler János – Ioan Rezler, 30. 07. 1918, honved în Regimentul 20, 46 de ani, Sărmaș, județul Harghita
31. Bafán Szilveszter – Silvestru Bălan, 29. 09. 1918, econom, ostaș în Regimentul 23, 45 de ani, Reșița, județul Craș Severin
32. Radavics Rucsa – Vuica Radovici, 12. 10. 1918, prizonier sârb, 27 de ani, Pareci, Serbia
33. Milanovics Dete – Svetozar Milanovici, 03. 11. 1918, prizonier sârb, 55 de ani, Lepaia, Serbia
34. Dandi Lingi – Naum Rivni, 09. 11. 1918, prizonier rus, 26 de ani, Tomszki, Rusia
35. Valtuz Vazul – Vasilie Valtus, 24. 12. 1918, ziuas, 50 de ani, Suplacu de Tinca, județul Bihor

Dezbateră unui raport despre cultura minorităților

Pe 7 aprilie, la Institutul Cultural Maghiar din Budapesta a avut loc o dezbatere pe marginea raportului întocmit la cererea comisariatului pentru drepturile minorităților din Ungaria, raport ce se referă la afirmarea drepturilor culturale ale minorităților.

La dezbatere au luat parte, pe lângă inițiatorii acesteia, Borbáth Erika, directoarea instituției gazdă, dr. Szurmainé Silkó Mária, director principal în Ministerul Culturii, iar din partea Oficiului Ombudsmanului dr. Magicz András, șef de secție, consilierul dr. Szabó Orsolya și referentul Móricz Nagy Diána. Din partea minorităților, au luat parte la dezbatere dr. Maria Berényi, directorul Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria, Pera Lastici, directorul Institutului Sârb și membru în Consiliul Specialiștilor de Naționalitate, Anna Gyivicsán, profesor universitar la Catedra de Slovacă de la ELTE, președinți și reprezentanți ai autoguvernărilor minoritare.

Magicz András a arătat că la întocmirea raportului au lucrat timp de nouă luni atât colaboratorii Oficiului Ombudsmanului, cât și antropologi și juriști, care au cerut părerea președinților autoguvernărilor minoritare pe țară și au apelat la 200 de instituții și organizații culturale din cadrul minorităților. În preambulul raportului, ombudsmanul Kállai Ernő arată că deși drepturile culturale ale minorităților sunt stipulate prin numeroase tratate internaționale și normative juridice interne, în Ungaria procesul de asimilare a minorităților s-a intensificat în ultimii ani, iar în astfel de condiții este tot mai greu ca acestea să-și ocrotească, exercite și întărească cultura. Prin acest raport a dorit să se facă o analiză amănunțită și veridică a vieții culturale a minorităților. Pe de o parte sunt evidențiate activitățile acelor instituții, organizații care funcționează bine, iar pe de altă parte sunt prezentate carențele, problemele și propunerile în cazul celorlalte. Analiza efectuată a arătat că minoritățile dețin foarte puține instituții susținute financiar de ele însele și, drept urmare, în raport se arată că atât autoguvernările cât și organizațiile și instituțiile minoritare nu-și pot asuma rolul deplin în asigurarea cerințelor culturale ale propriilor comunități. Astfel, ombudsmanul propune înființarea unei Case a Minorităților, un complex cultural care să poată găzdui acțiuni culturale, spectacole de teatru, săli de expoziție și o bibliotecă comună pentru cele 13 minorități din Ungaria. În raport se mai precizează și faptul că obligațiile asumate prin tratatele internaționale de multe ori nu sunt onorate sau se observă mari întârzieri. De asemenea, randamentul activității comisiilor bilaterale este considerat minimal.

Cercetătoarea Maria Berényi a precizat că din analiza efectuată lipsesc instituțiile bisericesti care la ortodocși și la comunitatea românească din Ungaria joacă un rol foarte important. A mai adăugat că structura concursurilor organizate pentru maghiarii de peste hotare este foarte bine concepută și eficientă, după același sistem ar trebui organizate și cele pentru minoritățile din Ungaria. Cercetătoarea româncă a mai făcut propunerea ca pe pagina de internet Sulinet să poată fi accesate și acele valori și informații care sunt de interes pentru minoritățile din țară. Pera Lastici a subliniat că asemenea consfătuire nu a mai avut loc din 1990 încoace, deși de atunci problemele s-au adâncit. A mai precizat că de la an la an Fundația pentru Minorități Naționale și Etnice dispune de mijloace financiare tot mai reduse. A arătat că nu de modificarea strategiei este nevoie, ci de o nouă strategie.

O nouă dezbatere pe marginea raportului actual de 500 de pagini și asupra propunerilor concrete în ceea ce privește crearea Casei Minorităților a fost propusă pentru luna mai.

Gabriela Enea Elekes

DESCOPERĂ ROMÂNIA

Povestea sașilor transilvăni a început în secolul al X-lea, odată cu acțiunea de cucerire maghiară a voievodatelor românești din Ardeal. Pentru a-și întări autoritatea asupra teritoriilor cucerite și pentru a asigura apărarea acestora, regalitatea maghiară a apelat la colonizarea zonei cu noi populații. Printre acestea s-au numărat și sașii, sosiți din regiunile Flandrei, Saxoniei și Rinului. Treptat, coloniștii sași au căpătat privilegii asupra teritoriilor unde s-au așezat. Inițial spații de rugăciune, bisericile săsești au început să fie fortificate odată cu apariția pericolului năvălirilor turcești și tătărești. Lăcașurile de rugăciune, situate, prin tradiție, în centrul obștii, au dobândit și funcția de adăpost al comunității. Au fost construite, cu tenacitate și pricepere, ziduri de apărare, turnuri fortificate, bastioane și drumuri de strajă. La vreme de restriște, bisericile astfel întărite puteau adăposti întreaga populație. Tot acolo erau doșite proviziile și uneltele de lucru.

În curtea interioară a bisericilor au fost construite locuințe de tip fagure, lipite de zidul de apărare. Fiecare familie avea locul său bine stabilit în interiorul fortificației și, în unele cazuri, locul acela se transmitea în familie, din generație în generație. Lucrurile păreau să se eternizeze, în înțelesul bun al cuvântului – cu trecerea timpului, comunitățile săsești deveneau din ce în ce mai puternice, din ce în ce mai prospere și mai influente.

Prima mare lovitură a venit odată cu încheierea celui de-al doilea Război Mondial, când populația săsească a avut mult de suferit de pe urma autorităților comuniste nou-instalate. Pentru sașii care nu au murit în război, au urmat exproprieri, deportări, ani grei de închisoare. După 1989, când au putut să plece, sașii au plecat de tot. Aproape toți. Un exemplu: în anul 1939, comunitatea sașilor din localitatea Valea Viilor număra 928 de

Bisericile fortificate din Transilvania

Locuri de rugăciune, mai apoi și incinte de apărare, bisericile fortificate din Transilvania sunt o moștenire fabuloasă lăsată de sași. Acum, clopotele lor tac. Nici sașii nu mai sunt. Nici ceasurile din turnurile-clopotniță nu mai măsoară timpul. Au fost mai multe. Unele au fost măcinate de istorie. Altele, cam 150, au rămas în picioare. Dintre acestea, șapte (deocamdată) au fost recunoscute ca fiind comori ale umanității și au intrat în Patrimoniul UNESCO.

membri. În 2004 rămăseseră 20. Acum mai sunt doar șase.

Singurul lucru bun care li s-a întâmplat bisericilor săsești fortificate în ultimii ani este faptul că șapte dintre ele au căpătat statutul de situri ale Patrimoniului Mondial al UNESCO. În ultima vreme au început (de fapt, reînceput, după intervențiile efectuate în anii '60) lucrările de conservare și de restaurare. Volumul și complexitatea lucrărilor reclamă, însă, sume considerabile pe care bugetele postrevoluționare nu prea sunt dispuse să le aloce. Au apărut și inițiative particulare ori ale unor organizații nonprofit care lucrează și investesc în lucrările de restaurare – cel mai bun exemplu este cel al Fundației Mihai Eminescu, patronată de Prințul Charles al Marii Britanii, cel care, de altfel, a și achiziționat o gospodărie săsească la Viscri.

Vă prezentăm cele șapte biserici fortificate, care au intrat deja în Patrimoniul Mondial al UNESCO.

Câlnic,
județul Alba

Povestea cetății Câlnic începe în secolul al XIII-lea cu un masiv donjon de piatră, înconjurat de ziduri puternice, folosit ca locuință nobiliară. La 1430, cetatea a fost vândută de ultimii descendenți ai familiei nobiliare comunității săsești care, în prima jumătate a secolului al XVI-lea, a înălțat noi centuri de ziduri, a fortificat turnul porții și, pe ruinele unei construcții mai vechi, a ridicat, în incinta interioară, o capelă.

Valea Viilor,
județul Sibiu

Localitatea este atestată de la 1263. Aici, în secolul al XIV-lea, a început construcția unei biserici, dar înfățișarea actuală a lăcașului de cult datează de la începutul secolului al XVI-lea. Tot de atunci datează și fortificațiile. Orga a fost instalată la anul 1807, dar acum componentele din piele ale mecanismului său mecanism au fost distruse de dihori.

Biertan,
județul Sibiu

Atestată de la 1283, biserică din Biertan este înconjurată de patru rânduri de ziduri de apărare, nouă turnuri și bastioane și a fost, vreme de mai bine de 300 de ani (1562–1867) reședința episcopală a sașilor. Ușa sacristiei poartă mărturia uluitoarei priceperi tehnice a meșterilor sași: o încuietorie cu 15 zăvoare care se închid pe trei direcții și care sunt acționate, simultan, printr-o singură răsucire a cheii în broască.

Dârjiu,
județul Harghita

Reconstruită în secolul al XV-lea pornind de la o construcție în stil romanic ridicată în secolul al XIII-lea, biserică din Dârjiu este protejată de un zid de apărare cu înălțimea de cinci metri. Frescele din interior (din care se mai păstrează fragmente) au fost pictate la anul 1419. În secolul al XVIII-lea, când funcția de apărare a bisericii-cetate și-a pierdut însemnătatea,

în incintă au fost amenajate spații de depozitare a proviziilor pentru întreaga comunitate.

Saschiz,
județul Mureș

Locuită de secuici până la sfârșitul secolului al XIII-lea, localitatea a fost apoi populată preponderent de sași. Turnul cetății seamănă foarte mult cu Turnul cu Ceas din Sighișoara, între cele două comunități, cea a Sighișoarei și cea a Saschizului, existând o veche rivalitate. Biserica din Saschiz a fost fortificată la anul 1493 și are aspectul unui bastion, etalând la etaj un drum de strajă sprijinit în consolă. Pentru siguranța comunității, sașii au construit pe culmea dealului din apropiere, într-un loc greu accesibil, o cetate, astăzi în ruină.

Viscri,
județul Brașov

Prima atestare a bisericii datează de la 1400, dar aceasta a fost construită pe locul unei biserici române încă și mai vechi. În actuala incintă se mai păstrează patru capitelluri provenind de la biserică romanică, unul dintre ele servind drept cristelniță. Altarul încorporează o orgă, iar aceasta este, în prezent, supusă unor migăloase și complexe lucrări de restaurare. Zidurile și turnurile de apărare au căpătat forma lor definitivă în secolul al XVII-lea.

Prejmer,
județul Brașov

Prima atestare documentară a bisericii datează din secolul al XIII-lea. Este una dintre cele mai frumoase și mai puternice din Transilvania și are, alipite de zidul de apărare, 272 de încăperi, câte una pentru fiecare familie a comunității (cel mai mare număr de încăperi dintre toate bisericile săsești fortificate). Altarul gotic a fost pictat între anii 1450–1460. La intrarea în biserică se păstrează piatra cu inel de fier de care erau legați nelegiuții și femeile necredincioase, spre a fi batjocoriți de comunitate la ieșirea de la slujbă.

Ultimul urmaş al lui Aurel Vlaicu

Ultimul urmaș în viață al pilotului și inventatorului Aurel Vlaicu are 85 de ani și trăiește în localitatea hunedoreană Bințiuți, satul natal al pilotului. *Aurel Rădulescu* este fiul surorii celei mai mici a pilotului și este mândru să povestească întâmplări din viața unchiului său, informează Realitatea TV.

Aurel Rădulescu s-a născut la câțiva ani după ce unchiul său, Aurel Vlaicu, a murit încercând să treacă peste Carpați cu aparatul de zbor inventat de el. Nepotul său însă a crescut cu poveștile despre geniul aeronautic a lui Vlaicu. „A făcut Politehnica la München. A avut patima asta de invenții în special de motoare și avioane. A luat un premiu Nobel la Asper, unde a inventat ceva la motor”, povestește Aurel Rădu-

lescu. La un secol distanță, Aurel Rădulescu nu se poate împăca deloc cu modul în care a murit unchiul său și crede că avionul lui Aurel Vlaicu a fost sabotat. „Se spune că i-ar fi tăiat, i-a crestat iute cu bomfierul țeva și ar fi pilit firele care trăgeau și conduceau avionul”, a spus acesta. Bătrânul Rădulescu este foarte mândru și de mama

sa, Valeria, sora cea mică a lui Vlaicu, „ea este considerată prima femeie care a zburat. Avionul s-a ridicat până la înălțimea merelor, care erau în grădină”.

Aurel Rădulescu este absolvent al Școlii de ofițeri de transmisiuni de la Sibiu. Spune că a moștenit pasiunea unchiului său pentru aeronautică, dar nu și geniul acestuia.

Dacia MPV cu 7 locuri

După ce a terminat cu Dacia Duster, producătorul francez Renault începe să agite spiritele din lumea auto cu imagini ale viitorului Dacia MPV (Multi Purpose Vehicle), un model compact cu 7 locuri, scrie Capital.ro.

Acesta, ca și Dusterul, va dori să concureze cu modelele din gama sa printr-un preț foarte mic, întrucât, conform informațiilor apărute până acum în presa franceză, acesta nu va depăși 10.000 de euro.

În ceea ce privește motorizările, zvonurile de până acum spun că noua Dacia va avea un motor de 1,6 litri pe benzină cu o putere de 90 sau 110 cai și un motor 1,5 DCi, care vor da posibilitatea transportării a 7 persoane.

Imaginea alăturată, despre care se crede că traversează în mare liniile viitorului monovolum Dacia, a făcut înconjurul presei auto și blogurilor de specialitate din Franța, după ce

automarket.ro publicase inițial o serie de fotografii, în care caroseria era însă ale unui Logan MCV. Ca la orice imagine apărută în astfel de cazuri, planează multe suspiciuni cu privire la autenticitatea acesteia, însă ea a apărut inițial pe autobild, unde jurnaliștii nemți au ținut să precizeze că monovolumul de la Dacia va fi un concurent pentru VW Touran, însă prețul va fi aproximativ la jumătate din cel propus de producătorul german.

Conform informațiilor apărute pe automarket.ro la momentul publicării primelor imagini, noul monovolum Dacia va fi primul model al mărcii românești care nu va fi produs la Mioveni.

Americanii și englezii încurcă Budapesta cu Bucureștiul

Reducerea dobânzilor cheie la București și Budapesta a creat recent confuzie la New York și Londra, datorită faptului că americanii și britanicii încurcă numele celor două capitale, scrie Apropo.ro. Americanii și britanicii sunt cunoscuți pentru faptul că încurcă numele capitalelor României și respectiv Ungariei, iar deunăzi, confuzia, destul de considerabilă, s-a produs în birourile brokerilor de la New York și Londra, aproape imediat după ce Bucureștii și Budapesta au făcut același lucru: au redus dobânda cheie. Confuzia a fost accentuată de faptul că ambele țări au primit pachete

de finanțare de la Fondul Monetar Internațional (FMI) și sunt afectate de cele mai grave recesiuni economice din ultimii ani.

Dezlegarea integralei „...Tor” din numărul anterior

[illegible]

Până...

VECHILE MONETĂRI CASE GATA SĂ CADĂ	T	PUNCTE DE FRONTIERĂ CEREMONII RELIGIOASE	V	GEORGE ARION ATENUEAZĂ PICAJUL	G	VINE DIN IAD A AVEA VEDENII	S	TRANSMIS PRIN SMS THEODOR AMAN	M	
D										
SUNĂ BINE ÎN POEZIE A FACE BĂSCALIE					ANEXĂ MOTO IVAN POPOV					
S								FEMEIE FĂRĂ DUMNEZEU	A	
PAVEL ULIERU LOPĂȚICA DE GUNOI			PROPRIU CUIVĂ A ADORMI UȘOR							
F					IL BAGĂ PORCUL ÎN TROACĂ LEZIUNE				SPECTACOL DISTRACTIV CU NUMERE DIVERSE	
PRIND BINE TABLELE HORIA ARAMĂ							EUGEN VARGA FĂPTURĂ			
H		FIR ÎNCURCAT URSULA ANDRESS				COMANDĂ BOILOR LA DREAPTA A FORMA				
VECHIUL BORDEL FIERTURA DIN PLANTE								PLANTĂ CU CONTINUT BOGAT ÎN FIER	R	
C				AU CĂȘTIGAT LA VOT						
					PELERINE SCURTE DUS LA BUN SFÂRȘIT					
					G					
					A BUBUI DE SUS FĂRĂ PATĂ					
					C					
					ANIMALE COCOSATE SPECIFICE TIBETULUI					

Fotbal

Jula Várfürdő-Bătania 3-0 (3-0)

Julanii, eroi la ei acasă

Lóczi: – Avem mare nevoie de cele trei puncte. Sper să reușim să le adunăm pe toate, dacă nu, atunci... În orice caz, va fi tare greu.

Mákos: – Ce să zic? Va fi unul dintre cele mai grele meciuri, dar avem mare nevoie de fiecare punct.

Julanii s-au pregătit mult pentru întâlnirea de sâmbătă, au avut ce să răsplătească, fiindcă în toamnă echipa din Bătania i-a bătut măr pe julani, cu 4-2.

Gazdele au început meciul cu un elan formidabil, în minutul 11 Bagi a executat o lovitură liberă din aripa stângă de la 30 m. Balogh sărind înainte a lo-

Goluri:
min. 13: Balogh Gábor,
min. 15: Nagy Gergely,
min. 20: Okos István

vit balonul cu capul în plasa oaspeților (1-0).

În min. 14, Rostás a pasat în fața porții adverse-

rilor, Nagy de la 8 metri a lovit balonul cu capul în poarta lui Schvarcz (2-0).

Nu mult timp a trebuit să așteptăm până la al treilea gol al gazdelor: Bagi a condus mingea pe extrema stângă, a pasat în fața careului de 16 m, de unde Okos, foarte elegant, a ridicat balonul peste portarul oaspeților (3-0).

În prima repriză gazdele au mai avut încă o grămadă de faze în fața porții adversarilor, dar acestea nu le-au putut încheia cu gol. În min. 60, numărul jucătorilor echipei din Bătania a scăzut cu o persoană, Werle primind al doilea cartonaș galben după care a fost eliminat.

porții, dar de acestea nici ei nu s-au putut folosi.

Au jucat bine: Sajben, Balázs, G. Balogh, G. Nagy, A. Nagy, Laurinyecz.

Lóczi István: – Suntem după un meci foarte greu, mă bucur că băieții au simțit însemnătatea acestui meci. Felicitări tuturor jucătorilor, am meritat această victorie.

Mákos Árpád: – Nu pricep ce se întâmplă cu băieții. La un meci de nivel foarte prost noi am fost cei care am jucat tare rău.

Nici noi, spectatorii nu ne dăm seama ce se întâmplă cu echipa din Bătania. La începutul sezonului au jucat foarte bine, iar de ceva timp asistăm la destrămarea echipei. Păcat!

MIC

Jula: 350 suporteri
Arbitri: dr. Hegyi Péter, Bánáthy János, Csillik Attila
Control: Scsitovics János
Jula: A. Kovács, B. Bagi, B. Bálint, I.G. Brlázs, G. Balogh, I. Okos, G. Nagy, P. Rostás, Z. Szent, G. Sajben, T. Lázok
Rezerve: L. Mohácsi, F. Bozsó, T. Tóth Kovács, Harman, Polczer, Miklya, Mogyoróssy
Antrenor: Lóczi István
Bătania TK: Á. Schvarcz, Á. Boros, A. Nagy, Trif Cosmin-Florin, A. Süli, A. Simon, P. Laurinyecz, T. Werle, L. Ács, G. Czira, Fritea Valentin
Rezerve: G. Bozsár, Hetco Bogdan-Dacian, A. Nagy, A. Krébesz, A. Roczkó
Antrenor: Mákos Árpád
Antrenor tehnic: Grădinariu D. Codru
Președinte: Lukács István

Rezultatele 10-11 aprilie 2010

scorul/locul

NB.III.

Várfürdő Jula TFC-Bătania I. 3-0(12-10)
Leta SC 97 I. -Nyírmada 1-0(1)

Județ I.

Szarvas FC-Micherechi FC 3-0(4)
Crâstor SE-Bcs.Jamina SE 4-2(6)
Ebesi KSE-Leta SC 97 II. 0-1(3)

Județ II.

Șercad KLE-Chitighaz SE 1-2(8-3)
Ciorvaș-Dévaványa 1-2(9)
Jaca-Komádi 0-3(13)
Pocci-Monostorpályi 1-2(4)
Biharnagybajom-Săcal SE 5-4(14)

Județ III.

Pusztaföldvár-Aletea 0-1(9)
Leucușhaz-Telekgerendás 2-0(7)
Kétsopronyi RSE-Bătania II.. 2-1(6)

Componenta grupelor de calificare la CE masculin din 2012

Componenta grupelor de calificare la Campionatul European de handbal masculin din 2012, după tragerea la sorți de luni de la Belgrad:

Grupa 1 – Ungaria, Macedonia, Bosnia și Herțegovina, plus câștigătoarea grupei A preliminară

Grupa 2 – Croația, Spania, România, Lituania

Grupa 3 – Polonia, Slovenia, Ucraina, Portugalia

Grupa 4 – Suedia, Slovacia, Muntenegru, plus câștigătoarea grupei C preliminară

Grupa 5 – Germania, Islanda, Austria, plus câștigătoarea grupei B preliminară

Grupa 6 – Norvegia, Cehia, Olanda, Grecia

Grupa 7 – Danemarca, Rusia, Belarus, Elveția.

La turneul final, la care vor participa 16 echipe, sunt calificate direct Franța, deținătoarea titlului continental, și Serbia, în

calitate de națiune organizatoare. În afara celor două reprezentative, alte 37 de echipe naționale, printre care și România, vor lupta pentru celelalte 14 locuri rămase, în grupe de calificare, ale căror meciuri se vor juca între 27 octombrie 2010 și 12 iunie 2011.

Din urna a patra valorică, 12 formații (adică Letonia, Israel, Estonia, Italia, Belgia, Bulgaria, Cipru, Finlanda, Turcia, Luxemburg, Georgia și Marea Britanie) vor juca o fază preliminară a calificărilor, în iunie 2010, sub forma a trei grupe de câte patru echipe, doar prima clasată urmând a intra în grupele ulterioare de calificare.

Pentru turneul final al CE din 2012 s-au format șapte grupe a câte patru echipe, primele două clasate urmând a obține calificarea la competiția programată între 17 și 29 ianuarie 2012.

Campionatul European din Serbia va fi găzduit de orașele Belgrad, Nis, Novi Sad și Vârșeț.

Următoarele meciuri de fotbal:

17 aprilie 2010, ora 17.00: ESMTK-Jula Termal, Békés
FC-Crâstor SE, Micherechi SE-Csabacsúd SE,
Magyarbáhnhegyes-Ciorvaș SK, Chitighaz SE-
Füzesgyarmat, Békésszentandrás-Șercad LE, Tarhos-
Leucușhaz, Bătania II.-Békéssámson, Aletea LE-Okány
Ora 16.00: Nagyecsd RSE-Leta SC'97 I,
18 aprilie 2010, ora 12.00: Kismarja-Săcal SE
Ora 14.00: Mezósas-Apateu SE
Ora 15.00: Amazon-Holcim
Ora 16.00: Leta II.-Bárándi KSE, Jaca SE-Pocci KSE
Ora 17.00: Hódmezővásárhely-Bătania TK

TVR 1

Luni 19 aprilie

6.00 Telegenial 7.00 Trezirea la apel! 8.00 Telegenial 9.10 Serial. Don Juan îndrăgostit 11.15 Spune-mi ce te doare 11.45 Serial. Secretele de la palat 13.00 Telegenial 14.30 Emisiune în limba maghiară 16.55 Echipa verde 17.25 Serial. Secretele de la palat 19.00 Telegenial 20.10 Gala Premiilor UNITER (I).

Marti 20 aprilie

6.00 Telegenial 6.30 La prima oră 7.00 Trezirea la apel! 8.00 Telegenial 9.10 Serial. Don Juan îndrăgostit 11.15 Echipa verde 11.45 Serial. Secretele de la palat (R) 13.00 Telegenial 13.45 Pur și simplu delicios 14.30 Rom european 15.00 Emisiune în limba maghiară 16.00 Atunci și acum 17.25 Serial. Secretele de la palat 19.00 Telegenial 20.10 Studio fotbal UEFA 23.25 Film. Arta sacrificiului.

Raluca Alecu și Cristian Martin prezintă „Echipa verde”

Miercuri 21 aprilie

6.00 Telegenial 7.00 Trezirea la apel! 8.00 Telegenial 9.10 Serial. Don Juan îndrăgostit 10.15 Tezaur folcloric 11.45 Serial. Secretele de la palat 13.00 Telegenial 14.30 Oameni ca noi 15.00 Convingeri 16.00 Generația contra 17.25 Serial. Secretele de la palat 19.00 Telegenial 20.10 Studio fotbal 23.25 Film. Căinii.

Joi 22 aprilie

6.00 Telegenial 7.00 Trezirea la apel! 8.00 Telegenial 9.10 Serial. Don Juan îndrăgostit 11.00 Călător pe viață 11.45 Serial. Secretele de la palat 13.00 Telegenial 14.30 Emisiune în limba germană 16.00 Interes general 17.25 Serial. Secretele de la palat 19.00 Telegenial 20.10 Arena publică 21.25 Ochiul magic 22.00 Serial. Dr. House.

Vineri 23 aprilie

6.00 Telegenial 7.00 Trezirea la apel! 8.00 Telegenial 9.10 Serial. Don Juan îndrăgostit 11.15 Ochiul magic (R) 11.45 Serial. Secretele de la palat 13.00 Telegenial 14.00 Tribuna partidelor parlamentare 15.30 M.A.I. aproape de tine 16.00 Leomania 16.50 Super Fotbal 17.25 Serial. Secretele de la palat 19.00 Telegenial 20.10 O dată'n viață 22.00 Serial. CSI-Crime și investigații.

Sâmbătă 24 aprilie

6.00 Pro patria 6.25 Cântecul amintirii...amintirile cântecului (R) 7.25 Spectacolul lumii 8.00 Desene animate 9.00 Arca lui Noe 10.00 Serial. Hannah Montana 11.00 Vedeta familiei 12.00 Europa ne privește 13.00 Telegenial 13.20 Ne vedem la TVR 14.00 Andografia săptămânii 14.20 Ne vedem la TVR 16.00 Călător pe viață 16.35 Teleenciclopedia 17.30 Tezaur folcloric 19.00 Telegenial 20.10 Film. Angela și lupii 22.00 Serial. Familia Simpson.

Duminică 25 aprilie

6.10 Universul credinței 8.00 Desene animate 9.00 Spune-mi ce te doare 9.40 Ca la carte 10.30 Viața satului 12.00 Agenda politică 13.00 Telegenial 13.20 Miezul zilei cu Iuliana Marciuc 14.20 Teatru 16.00 Supermarket de divertisment 17.00 Telegenial 17.10 Supermarket de divertisment 19.00 Telegenial 20.10 Film. Totul despre băieți 22.00 Garantat 100% 23.00 Serial. Agenția PSYCH.

TVR 2

Luni 19 aprilie

6.00 Serial. Centrul de frumusețe 7.00 Muzică și muzică (R) 9.00 Telegenial 9.15 Serial. Berlin, Berlin 9.45 Întâlnire pe 2 11.00 Telegenial 13.30 e Forum 14.00 Împreună în Europa 15.00 Serial. Centrul de frumusețe (R) 16.00 Serial. Elisa 17.10 Serial. Berlin, Berlin (R) 17.40 Serial. Miracole 18.15 Film. Punct de întoarcere 20.00 Arena leilor 21.00 Ora de știri 22.30 Serial. Atmosferă fierbinte.

Marti 20 aprilie

6.00 Serial. Centrul de frumusețe (R) 7.10 Film. Punct de întoarcere (R) 9.00 Telegenial 9.15 Bazar (R) 11.00 Telegenial 13.30 Tribuna partidelor parlamentare 14.00 Împreună în Europa 15.00 Serial. Centrul de frumusețe 16.00 Documentar 16.30 Baschet: Elba Timișoara—CSU Sibiu 18.30 Film. Zile de neuitat 20.00 D'ale lu' Mitică 21.00 Ora de știri 22.10 Film. Tropice amare (II).

Miercuri 21 aprilie

6.00 Serial. Centrul de frumusețe 7.10 Film. Zile de neuitat (R) 9.00 Telegenial 9.15 Serial. Berlin, Berlin (R) 9.45 Întâlnire pe 2. 11.00 Telegenial 11.45 Popasuri folclorice 14.00 Împreună în Europa 15.00 Serial. Centrul de frumusețe (R) 16.00 Serial. Asul din mânecă 17.15 Serial. Berlin, Berlin (R) 17.50 Serial. Miracole 18.15 Film. Sunetul și liniștea 20.00 Bazar (R) 21.00 Ora de știri 22.10 Film. Audiții pe Broadway.

Joi 22 aprilie

6.00 Serial. Centrul de frumusețe 7.10 Film. Sunetul și liniștea 9.15 Serial. Berlin, Berlin 11.00 Telegenial 11.45 Popasuri folclorice 13.30 Tribuna partidelor parlamentare 14.00 Împreună în Europa! 15.00 Serial. Centrul de frumusețe (R) 16.00 Serial. Asul din mânecă 17.15 Serial. Berlin, Berlin (R) 17.50 Serial. Miracole 18.20 Film. Sunetul și liniștea 20.00 Imaginea succesului 20.30 Dincolo de hartă 21.00 Ora de știri 22.10 Film. Secretul lui M. Night Shyamalan.

Vineri 23 aprilie

6.00 Serial. Centrul de frumusețe 7.10 Film. Sunetul și liniștea (R) 8.45 Poate mi știi 9.00 Telegenial 9.45 Întâlnire pe 2. 11.00 Telegenial 11.45 Doi care doinesc (R) 12.15 Zestre românilor (R) 13.30 Utopia 14.00 Împreună în Europa! 15.00 Serial. Centrul de frumusețe (R) 16.00 Serial. Asul din mânecă 17.15 Serial. Berlin, Berlin (R) 17.50 Serial. Miracole 18.30 Șansă și neșansă 19.30 Pescar hoinar 20.00 Vrajitoriiile lui Jamie Oliver 20.30 Lex et Honor 21.00 Ora de știri 22.05 Războiul frunzei de coca. Documentar.

Sâmbătă 24 aprilie

6.00 Popasuri folclorice (R) 7.00 ABC...De ce? 8.00 Atenție...copii 8.30 Liber pe contrasens 10.00 Rugby 12.00 Între cer și pământ 12.35 Atenție, se cântă! 14.00 Natură și aventură 15.00 Gimnastică 18.00 Documentar 19.30 Serial. M-am săturat! 20.00 Serial. Polițist prin timp 21.00 Ora de știri 22.10 Film. Povestea lui Wendell Baker.

Alexandra Velnicu la emisiunea „Atenție, se cântă”

Duminică 25 aprilie

6.00 Popasuri folclorice (R) 7.00 Natură și aventură (R) 7.30 Dincolo de hartă (R) 8.00 Motomagia 9.00 Ferma 10.00 Doi care doinesc 10.30 Pescar hoinar (R) 11.00 Serial. Piatra magică 11.35 H...ora prichindeilor 12.35 Film. Viva Cuba! 14.15 Vrajitoriiile lui Jamie Oliver (R) 14.45 Gimnastică 19.30 Serial. M-am săturat! 20.00 Serial. Eureka 21.00 Ora de știri 22.10 Film. Soțul nostru italian.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

19 APRILIE, LUNI (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.55: Încheiere

20 APRILIE, MARTI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: „Din 4 colțuri ale lumii” 17.55: Încheiere

21 APRILIE, MIERCURI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

22 APRILIE, JOI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Revista presei 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

23 APRILIE, VINERI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

24 APRILIE, SÂMBĂTĂ (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: „Pe undele Europei” — emisiune eurorregională realizată de studiourile de radio din Timișoara și Seghedin 17.25: Stele de cinci stele — emisiune de muzică ușoară 17.55: Încheiere

25 APRILIE, DUMINICĂ (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” — emisiune religioasă 17.00: Sinteza știrilor săptămânii 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

Emisiunea radiofonică în limba română este difuzată zilnic între orele 16.00—18.00, pe undele medii cu frecvențele de 1188 kHz și 873 kHz.

Ecranul nostru

miercuri, 21 aprilie 2010 (m1 ora 14.00)
Reluare: vineri, 23 aprilie 2010 (m2 ora 9.25)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Programul românesc televizat vă va prezenta un jurnalist italian care, învățând la perfecție limba română, s-a specializat în cercetarea colecției Muzeului de Icoane pe Sticlă de la Sibiel. Giovanni Ruggeri a și publicat o carte despre impresionanta colecție, aceasta fiind prezentată la Budapesta și Seghedin. În a doua parte a emisiunii veți putea urmări filme despre tradiția icoanelor la români. Realizator: Tiberiu Boca

Cazare ieftină la Centrul Cultural Românesc din Jula

Liceul „N. Bălcescu”, Școala Generală și Căminul de Elevi din Jula funcționează într-o clădire impozantă. Instituția oferă cazare la nivel superior și îndeplinește și funcția de Centrul Cultural Românesc pentru comunitatea românească din Ungaria.

În cadrul centrului dispunem de 5 camere de oaspeți cu câte 2 paturi și 5 camere cu câte 3 paturi. Acestea pot fi închiriate pe parcursul întregului an. Fiecare cameră are baie separată și un mic balcon.

Contacte și informații:

e-mail: romiskgvula@freemail.sulinet.hu
telefon: +36/30-692-7359

De vânzare casă familială în centrul comunei Chitighaz, str. Úttörő nr. 69, în apropierea școlii românești. Trei camere, încălzire cu convectoare (gaz) + șemineu, baie, WC separat, anexe, grădină îngrijită, suprafață totală 1388 m². Preț 5,9 milioane Ft. Contact: 00-36-1/786-3698.

Vând teren îngrădit pentru construcții la Jula, lângă poiana Dürer, într-o zonă rustică în dezvoltare, potrivit pentru întreprinderi turistice. Terenul are o suprafață de 10.444 m². Contact: +36-70/701-9286.

Apariția săptămânalului „Foaia românească” este finanțată de:
Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”;
Departamentul pentru Relațiile cu Românii de Pretutindeni, din București;
Secretariatul de Stat pentru Politică Națională și Minoritară, din Budapesta

Veniți de luați lumină!

Festival coral de Sf. Paști

18 aprilie 2010, duminică, ora 16.00

Casa de Cultură din Jula

Participă:

- ♦ Grupul psaltic Katharsis al Episcopiei Caransebeșului și Corul preoților din Caransebeș (dirijor: Alin Buliga)
- ♦ Corul de cameră „Emil Montia” al Casei de Cultură din Arad (dirijor: Ovidiu Boar)
- ♦ Corala „Armonia” din Baia Mare (dirijor: Mihaela Bob Zăiceanu)

Intrarea este liberă!

FOAIA
românească
16 aprilie 2010
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Rita Păcș, Anca Liana Butar, Ana Cioca Czesznak. Tehnoredactor: Ștefan Mihailov. Informatician: Ioan Ruja. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Jula, str. Károlyi M. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Ciongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2010: 3 luni 1050 forinți; 6 luni 2100 forinți; 1 an 4200 forinți.